VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVIII. évfolyam
8613 szám
8 oldal 30 bani
Péntek
1972.
december 1.

Megyénk minden honpolgára jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő

Amint arról lapunk olvasóit tegnapelőtti számunkban értesítettük, a Szocialista Egységfront Megyei Tanácsának plenárisa, az RKP Arad megyei bizottsága bürójának ajánlására elindítja a „MINDEN HONPOLGÁR JÓ TULAJDONOS, JÓ GAZDA ÉS JÓ TERMELŐ" mozgalmat. Elhatározták, hogy általánosítják és alkalmazzák az összes ipari, mezőgazdasági, építkezési, szállítási és kereskedelmi egységekben, s megyénk valamennyi honpolgára részt vesz benne. E célból a plenáris a következő intézkedési tervet fogadta el:

Politikai-szervezési intézkedések

1) A municipiumi, városi és községi pártbizottságok, pártszervezetek, szakszervezeti és ifjúsági szervezetek intézkedéseket hoznak a politikai-ideológiai és kulturális-nevelő munka fokozására, annak érdekében, hogy a dolgozók felelősségérzete fejlődjék, valamennyi honpolgár jól gazdálkodjék az anyagi javakkal, minél tökéletesebben használja fel a nyersanyagokat, a termelési kapacitásokat és a munkaidőt, harcoljon a hanyag magatartás, fegyelmezetlenség és a közvagyon megkárosítása ellen.

1973 január 1-ig pártközgyűléseket, termelőszövetkezeti közgyűléseket, szakszervezeti-, KISZ-, és nőbizottsági üléseket szerveznek, s ezeken megtárgyalják a legfontosabb kérdéseket, amelyek szükségesek egy széles körű tömegmozgalom kibontakoztatásához, megtakarítások elérése céljából, hangsúlyozván azt a tényt, hogy minden közösség és honpolgár haladásra és jólétre való törekvésének megvalósítása szorosan összefügg az anyagi javakkal való gazdálkodással. Ugyanakkor feltárják az egyes helységekben, vállalatokban, mtszekben, munkahelyeken és részlegeken meglévő forrásokat a megtakarítások megvalósítása érdekében. Ez alkalommal intézkedési tervet fogadnak el, melynek értelmében valamennyi helységben, ipari, mezőgazdasági, építkezési, szállítási, kereskedelmi stb. egységben alkalmazzák a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezést és gazdasági, politikai, szervezési, valamint nevelési intézkedéseket állapítanak meg, amelyek megtakarításokhoz és a jó gazdálkodásért érzett felelősségtudat kialakításához vezetnek.

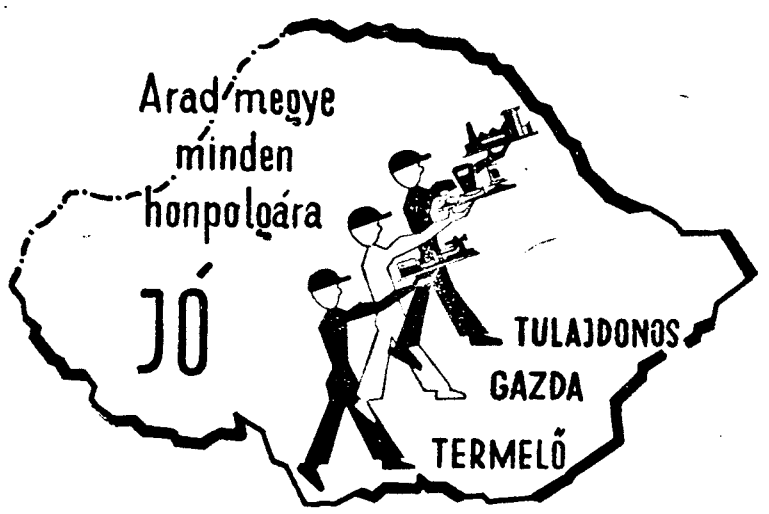

2) A Szocialista Egységfront municipiumi, városi és községi tanácsai a vállalatokban, intézményekben, városrészekben és falvakban negyedévenként előadásokat és megbeszéléseket szerveznek, amelyeken népszerűsítik a román nép nagy vívmányait a szocializmus műszaki-anyagi alapjának fejlődése, a nemzeti vagyon gyarapítása terén. Az előadások és megbeszélések keretében a büszkeség tudatát keltik a megvalósítások iránt, valamint fejlesztik a kötelességtudatot e megvalósítások további tökéletesítése érdekében, tudatosítják a pazarlás elleni harc és szigorú takarékossági rendszer megalakításának szükségességét.

Választókörzetek szerint a képviselők állandó tevékenységet fejtenek ki az állampolgárok neveléséért és mozgósításáért, széles körű hazafias akciókra, az ingatlanok, az utcák és zöldövezetek jó karbantartására mozgósítanak.

3.) A municipiumi, városi és községi pártbizottságok állandó, politikai munkát fejtenek ki azért, hogy az összes formákat és módszereket aktívan használják fel széles körű közvélemény kialakítására a megtakarítások eléréséért, a közvagyon iránti felelősségérzet fejlesztéséért, az anyagi veszteségek, munkaidő-, valamint a termelési kapacitások pazarlása ellen.

(Folytatása a III. oldalon)

A Köztársaság kikiáltása 25. évfordulójának tiszteletére

Teljesítette egész évi tervét az Avicola ÁMV

November 30-án, határidő előtt egy hónappal teljesítette össz- és árutermelési tervét, valamint a többi gazdasági-pénzügyi mutatót az Avicola Állami Mezőgazdasági Vállalat munkaközössége. E rendkívüli megvalósításban nagy részük van a dr. Horia Duca vezette 7-es számú, a Magda Pelău mérnök vezette 3-as számú, valamint a dr. Petru Anta irányította 6-os számú farmok munkaközösségeinek. Nem kisebbek az érdemei az állami vállalattal társult szemlaki, pécskai és fenlaki termelőszövetkezeti farmok kollektíváinak sem, amelyeket Iuliana Codoș és Doina Barbită mérnökök, illetve Vikvári Károly állatorvos irányít.

Az élenjáró munkaközösségek továbbra is lelkesen dolgoznak azért, hogy számottevő többlettermeléssel köszöntsék a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulóját. December 30-ig, 4 millió tojást, 400 tonna baromfihúst adnak át terven felül a kereskedelemnek. Ugyanakkor 3,8 millió lej többletjövedelmet realizálnak. Lényegesen túlhaladják tehát a nagy ünnep tiszteletére tett vállalásukat.

A Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének előadása

Tegnap este az Aradi Állami Színház színpadán a magyar néphadsereg hazánkban vendégszereplő hírneves művészegyüttese, ének- és táncszámokból álló előadást tartott. Az előadáson részt vettek a megyei és municipiumi párt- és állami szervek képviselői, tisztek, aradi vállalatok és intézmények dolgozói.

A magas művészi színvonalú előadást a közönség hosszasan megtapsolta.

PRO ÉS KONTRA

Lépcsőházi vélemény

Az események úgy hozták, hogy a lépcsőn futottunk össze. Ő terepre indult, én meg hozzá, hogy kikérjem a véleményét egy szervezési melléfogással kapcsolatban. Körülbelül öt percet beszélgettünk, mindenben igazat adott nekem, elismerte, hogy — idézem szavait — „a hiányosságok mellett még hibák is vannak", majd elsietett.

Néhány nappal a cikk megjelenése után ismét arra vitt utam, s az intézmény vezetőjével újra a lépcsőn találkoztam.

— Mi újság?

— Semmi! És ezentúl nem is lesz — válaszolta, s dühös mozdulatokkal gombolta be a kabátját, mintegy jelezve, hogy gondolatait is begombolta előlem. — A múltkor is beírta az újságba, amit itt a lépcsőn mondtam. Kész, ezentúl csak az irodámban, hivatalosan, az íróasztal mellől nyilatkozom! Hát mégis csak furcsa, hogy az embernek minden szavára vigyáznia kell!

Halaszthatatlan dolga lehetett, mert megint elviharzott, és én ott maradtam a lépcsőházban a ki nem mondott válaszommal, melyre talán nem is volt kíváncsi.

Pedig szerettem volna megkérdezni tőle, hogy mi a különbség a lépcsőházi, meg az íróasztal mellől véleménye között, és egyáltalán: ha én történetesen a jegyzetfüzettel kezemben faggatom, ő pedig a reprezentatív íróasztal túlsó oldalán a kényelmes karosszékben ül, az adott szervezési baklövéssel kapcsolatban mást mondott volna?

Igen, tudom, a néha kellemetlen kérdéseket is feltevő újságírót nem mindenütt fogadják lelkes tapssal, s van úgy, hogy „langyos" válaszokkal próbálják semleges vizekre terelni.

Róluk viszont nekünk egyetértelmű magán- és hivatalos véleményünk van.

OROSZHEGYI KÁROLY

Terménszámláló

Amikor utoljára Avram Gheorghe mérnökkel, a mikelakai mezőgazdasági termelőszövetkezet elnökével beszélgettünk, még javában lángolt, sziporkázott a nyár. Augusztus hevében izzott a határ, érett az ősziek termése. Most meg? A legutóbbi kiadós eső után, amikor napokig csordogált a csapadék a szürke fellegzsúppal fedett ég ereszén, alaposan leszállt a higany a hőmérőben. Alig-alig kapaszkodik néhány fokkal nulla fölé. Bizony eltelt az idő.

Beleturunk az íróasztalon heverő naptárba, amelynek lapjai mindig a múló idő mögött maradnak, mert rendszerint nincs kéznél senki, aki szabályosan, minden felvirradó nappal sorra-rendre elforgassa őket — és az esedékes dátumra igazítjuk: november 30. Most már a késő ősszel beérő gabona is túlsúlyban a raktárban, magtárban, biztonságba helyezve szárad, várja az állami szabványban megszabott száradási fokot, amely egyben a számbavétel elérkeztét is jelenti.

De akkor, amikor legutóbb Avram Gheorgheval beszélgettünk, még rekkenő nyár volt. Akkor mondotta, hogy számítása szerint a város délkeleti határában elterülő termőföldeken, a talaj alaposabb megművelésével, a korszerű agrotechnika kiterjesztésével, rendszeres növényápolással, vegyszerezéssel, öntözéssel, gépesítéssel és nem utolsósorban a globális akkordrendszer következetes alkalmazásával, biztosítani lehet azokat a tervenfelüli többleteket, amelyek ötéves tervünk határidő előtti teljesítését eredményezik majd.

Nos, az akkor elhangzott szavak mellett immár tények tanúskodnak. Beérett a kukorica, le is törték, hombárokba is szállították a termést, amely minden eddiginél kiadósabbnak mutatkozik. Olyannyira, hogy a mikelakai szántó-vetők egy évtizeddel ezelőtt még álmodni sem mertek volna ilyen hektárhozamokról. Ez a gazdag termés tette lehetővé számukra, hogy a szerződésben meghatározott 117 000 tonna tengeri helyett több mint 270 000-t juttassanak az államnak.

Ám előzetes számítások szerint — mert hiszen pillanatnyilag látnoknak kellene lennie annak, aki pontosan meg tudja határozni, mennyi is lesz a hektárhozam szabványmennyiségben — rekordtermést várnak megyénk számos mezőgazdasági termelőszövetkezetében. Vajon kié lesz az elsőség az idei kukoricatermés számbavételekor? A horeaiaké, a munáriaké, a crucenieké, a cinteieké, a kisperegieké, a magyarádiaké, a berechiubelieké, avagy éppen a neudorfiaké? A türelmetlen várakozás napjai ezek. Meg aztán a számítgatásoké.

Kömives Antal mérnök, nagynemzetgyűlési képviselő, az Avintul mezőgazdasági termelőszövetkezet elnöke például ki merte mondani legutóbbi pécskai látogatásunk alkalmával, hogy náluk mintegy 5 mázsával termett több szemeskukoricából egységnyi területen az előirányzatnál.

Mások viszont „titkolóznak". Nem akarják „elkiabálni" a sikert. Olarion például csaknem olyan kukoricacsövek termettek az idén, mint egy meglett ember alsó karja, ám amikor a várható hozam felől érdeklődünk, Diaconu Ion agrotechnikusnál, a szövetkezeti gazdaság elnökénél, meg Matei Dumitru főmérnöknél, csak összemosolyognak és hallgatnak. Nagysokára szólal meg az elnök:

— Hagyjuk talán a számadást a végére. Minden esetre..., no de inkább nem beszélek. Nálunk ez így szokás. Dicsérjen más, mi nem szeretünk hivalkodni...

Ahány ház, annyi szokás — így tartja az ősi mondás. Szentannán Goina Gheorghe, a Szocialista Munka Hőse, az Új élet termelőszövetkezet elnöke, meg Cocon Ioan főmérnök minket faggat előbb, hogy milyenre sikerült a termés a megyében? Az elsőség esélyei felől tapogatóznak. Csak aztán mondják el, hogy a maguk részéről 5800—6000 kilós hektáronkénti szemes termésre számítanak.

— Úgy, úgy — erősíti meg Goina elvtárs szokásos szavajárásával.

Nem megvetendő föld a szentannai, ám ennyit mint idén, talán még sohasem termett!

A Şiriai Podgoria és Şiriana mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél máris több mint 6000 kilós hektáronkénti szabványátlagnál tartanak. És még nincs végel A számadási folyamat nap mint nap újabb eredményeket hoz...

Ősz van, terménszámláló ősz. Újra fordul a most lezárult mezőgazdasági esztendő. Mi bátran elmondhatjuk, hogy Köztársaságunk 25. évfordulója tiszteletére győzelmet arattunk egy nemes vetélkedés első fordulójában, amelynek célja négy és fél esztendő alatt teljesíteni az ötéves tervet.

(kása—szabó)

SPORT

SAKK

Mi is akadályozza itt a mattadást? Nem áruljuk el de különben sem nehéz rájönni. Aztán már csak az akadályt kell elháritani az útból... és a sötét király ezúttal sem kerüli el a sorsát!

Dr. E. ZEPLER

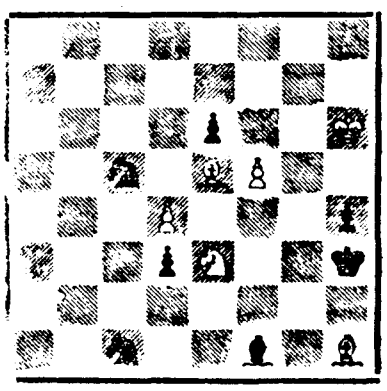

Matt 6 lépésben

(Kh6 Fe5, Fh1, He3, d4, b5 — Kh3, Ff1, Hc1, Hc5, d3, e6, h4).

★

a) **M. Frankem:** Kd1, Vd5, Hd2 — Kd3, Fd4.

b) **H. V. Tuxen:** Kg1, Vb1, Bf1, g2 — Ke2, Hd1, d2.

Matt 2 lépésben

★

Megfejtések: 1. Ba2+. Kb5 2. Bb2+ Hb3! 3. Bb3:+, Ka4 4. Bb8!!, Vg3+ (vagy 4... Vb8: 5. Ba1+ stb.) 5. Kf7. Ve5 6. Ba1!, Va1: 7. Ba8+, nyeri a vezért.

a) 1. Ve5! b) Kc7!

Megoldották: Mózes Leopold, Perva Alexandru, Mocanu Teodor, Biedl István.

J. P.

Magyarország asztalitenisz válogatottja Párizsban 5:1 arányban nyert Franciaország csapatával szemben az Európai Asztalitenisz Liga Kupája keretében.

Năstase két fölényes győzelmet aratott

BERCELONA (Agerpres).

A teniszbajnokok barcelónai tornáját kommentálva a France Presse többek között rámutat, hogy a két csoportban a nagy esélyesek, Stan Smith és Ilie Năstase vezetnek 2—2 győzelemmel. Ilie Năstase formába lendült, s ezzel magyarázható aránylag fölényes győzelme Gorman és Hewitt felett — irja a hirügynökség.

Mint ismeretes, Smith is mindkét mérkőzésen 2:1 arányú győzelmet aratott.

Az Associated Press megjegyzi, hogy két győzelemmel Năstasenak minden esélye megvan arra, hogy bejusson a szombati döntőbe, ahol az amerikai Smithet látják ellenfelének.

★

Barcelonában a bajnokok tornájának második napján az amerikai Connors 6:4, 6:3 arányban legyőzte a csehszlovák Kodest, mig honfitársa, Gorman 6:3, 6:4 arányban a spanyol Orantest.

★

Tegnap este Barcelonában a bajnokok tornáján az amerikai Stan Smith kitünő formában 35 perc alatt 6:1, 6:0 arányban győzte le a csehszlovák Kodest.

Röviden

Az UEFA-Kupa nyolcaddöntőjének mérkőzéseit kiegyensúlyozott erőviszonyok jellemezték. Ennek megfelelően három mérkőzés döntetlenül végződött, s egyben az idegenben játszó csapat győzött. A meglepetést a Drezdai Dynamo okozta, amely 2:1 (1:0) arányban legyőzte az otthonában játszó FC Porto együttesét. Az FC Köln—Borussia Mönchengladbach, a Berlini Dynamo—FC Liverpool és az OFK Belgrád—Beroe Sztara Zagora mérkőzések 0:0 arányu döntetlennel végződtek.

Négy mérkőzésen a vendéglátó csapat győzött: Twente Enschede (Hollandia)—Las Palmas 3:0 (2:0), Tottenham Hotspurs — Belgrádi Vörös Csillag 2:0 (1:0), Vitoria Setubal — Milanói Internazionale 2:0 (1:0), Jerevánі Ararat — FC Kaiserslauten 2:0 (1:0).

Budapesten a Margit-szigeti sportuszodában ma kezdődik meg a vizilabda bajnokcsapatok Európa-bajnokságának döntője. Mint ismeretes a döntőbe jutott a Belgrádi Partizán, a Moszkvai CSKA, a Budapesti OSC és a Bucureşti-i Dinamo.

A fővárosi Dinamo az első mérkőzésen a Budapesti OSC-vel mért össze erejét.

A Palma de Mallorca-i nemzetközi sakktornán három forduló után Polugajevszkij szovjet nagymester vezet 2,5 ponttal, majd a román Florin Gheorghiu, a szovjet Averbach és Korcsnoj és az (argentin Panno következik egyenként 2 ponttal.

A Ljubojevics — Florin Gheorghiu játszma mindössze 20 lépés után remivel végződött.

A San Antonio-i (Texas) nemzetközi sakkversenyen nyolc forduló és a függőjátszmák lejátszása után a szovjet Paul Keresz került az élre 7 ponttal. További sorrend: Karpov (szovjet) 6 pont, Petroszján (szovjet), Gligorics (jugoszláv) és Hort (csehszlovák) egyenként 5 pont stb.

HIRDETÉSEK

Az Aradi Szállítási Vállalat

Victoriei út 37. szám

sürgősen alkalmaz

— D fokozattal rendelkező gépkocsivezetőket autóbuszokra

Ugyanakkor tanfolyamot szervez C fokozattal és 1—3 éves gyakorlattal rendelkező fiatal gépkocsivezetők számára a D fokozat megszerzése érdekében.

— a tanfolyam 1973. január 3-án kezdődik, időtartama 3 hónap, a termelésből való kiemeléssel.

— A tanfolyam ideje alatt a jelentkezők a vállalattól kapják fizetésüket. Sikeres vizsga után autóbuszokon fognak dolgozni.

— A részvevők számára biztositják a lakást (otthonban) és étkezést (kantinban) fizetés ellenében.

Ugyanakkor alkalmaz:

— gépkocsi villanyszerelőket
— gépkocsi lakatosokat
— jegykezelőket autóbuszra és villamosra
— kovácsokat

Az érdeklődők felvilágositásokat kaphatnak a vállalat személyzeti-adminisztrációs osztályán.

(1179)

OLVASD ÉS TERJESZD

a Vörös Lobogót!

Miként válnak valóra a tömegsport fellendítése érdekében hozott intézkedések?

Augusztus 31-i lapszámunkban hirül adtuk hogy a megyei pártbizottság bürógyülésen elemezte a testnevelés és a tömegsport helyzetét, s ugyanakkor a széles néptömegeket átfogó sportmozgalom további fejlesztése érdekében intézkedéseket hozott. Három hónap telt el azóta, elegendő idő ahhoz, hogy az egyesületek — a megyei TST, valamint a sport terén tevékenykedő szervek és szervezetek útmutatása alapján — életbe léptethessék az intézkedéseket.

Az elmúlt hetekben megyénk 37 szakszervezeti sportegyesülete közül 32-t látogattunk meg, illetve teszteltünk, megvizsgálva: **mit tettek és mit terveznek tenni az egyesületek a tömegsport fellendítése érdekében miként váltják valóra a megyei pártbizottság intézkedéseit?**

Ankétunk során megállapitottuk, hogy az egyesületek negyedévi intézkedési tervet dolgoztak ki, s a vállalt feladatok jó részét már meg is valósitották, illetve azok életbe léptetése folyamatban van.

Élenjáró sportegyesület a készruhagyári

(elnök Mucsi László), amely már lebonyolította az üzemi labdarúgó- és kézilabda-bajnokságot, számos kirándulást szervezett (többek között a Vaskapuhoz, Moneasara, Herkules-fürdőre) és az egész gyárban — minden osztályon és váltásban — bevezették a frissítő jellegü üzemi tornát. A Készruhagyárban a sportvezetők hathatós támogatást kaptak a szakszervezeti bizottságtól (elnök Moraru Maria) és a KISZ-szervezettel is eredményes volt az együttmüködésük.

A vagongyári KISZ-bizottság is sokat segitett a Vagonul (elnök Corodan Ioan) vezetőinek a tömegsport-rendezvények sikeres megszervezésében. Mintegy 3 ezer vagongyári alkalmazott vett részt a Herkules-fürdői, félixi, lippafüredi stb. kirándulásokon, a szakszervezettel karöltve sakk-, asztalitenisz- és teke-házibajnokságot szerveztek, és a sportbemutatókkal egybekapcsolt, a Csálai erdőben rendezett mezei ünnepségen is számos fiatal és idősebb alkalmazott vett részt.

A vidéki együttesek közül

dicséretet érdemel

az Ineui AS Victoria (elnök Vasiliu Ioan), amely 11 üzemi alegység részvételével labdarugó-házibajnokságot, 9 csapat számára sakkversenyt, a szakiskolások részére egyéni birkózó-bajnokságot, hét üzemi csapat részvételével pedig asztalitenisz-versenyt rendezett. Kár, hogy a lányok szinte testületileg távolmaradtak a rendezvényekről!

Az asszonyok és a lányok sportolása egyébként nemcsak vidéken okoz gondot, még az olyan nagy aradi gyárakban sem tudják eredményesen megszervezni a nők rendszeres testedzését, mint az UTA, a Vörös Trikó, a Teba, a Victoria, az Arădeanca vagy a Libertatea. Pedig ezekben az üzemekben az alkalmazottak többsége — nő!

Az üzemi torna

egészségvédő és a termelés hatékonyságát is növelő szerepét sem mindenütt ismerték fel, illetve nem mindenütt intézkedtek annak bevezetése érdekében. Kivételt csak a Készruhagyár, valamint a Victoria üzemegység és a Libertatea képez, ahol már megszervezték, illetve a napokban inditják be az aktiv pihenésnek ezt a kiváló módszerét. De miért nem intézkedtek az UTA-ban, az Arădeancában, a Tebában stb.? Es miért hanyagolják el a sportegyesületek, meg a szakszervezeti bizottságok (kivéve az épitőipari és a vagongyári egyesületet) a kulturizmust és az egészségvédő-karbantartó tornát?

A negyedévi intézkedési tervek többségében az is szerepel, hogy önkéntes munkával, valamint a szakszervezeti bizottság és a dolgozók tanácsának hozzájárulásával egyszerü sportpályákat fognak épiteni, s a meglévőket kijavitják, felújitják. Ez viszont a legtöbb helyen csupán jószándék marad, csak papiron létezik. Dicséretes kivételt képez az Ineui AS Victoria, az UTA (a gyár területén önkéntes munkával futballpályát épitenek a fiatalok), a Készruhagyár, mely kézi- és röplabda-pályát épitett, valamint a Teba.

A szakszervezeti bizottságok

a megyei pártbizottság bürógyülése után — az előző évekhez viszonyitva — nagyobb figyelmet forditottak a tömegsportra, hatékonyabban segitették és ellenőrizték a sportegyesületeket. Vonatkozik ez elsősorban az UTA, a Vagongyár, a Vörös Trikó, a Készruhagyár és a Szerszámgépgyár szakszervezeti bizottságára.

Sajnos, az Indagrara, a Gloria, az Egészségügy, a Progresul, az Electrica és több más sportegyesület nem kap megfelelő támogatást a patronáló üzem (intézmény) szakszervezeti bizottságától. A nemtörődömség egyik tanújele (ezért viszont a sportegyesületek vezetői is felelősek), hogy elhanyagolják a tagsági dijak rendszeres beszedését és új pártoló tagok toborzását. A textilgyári alkalmazottaknak, például, csak mintegy 40—50 százaléka támogató tagja az egyesületnek! De ugyanez a helyzet az Arădeancában és a helyi kereskedelmi vállalatokban is.

Felmérésünk során megállapitottuk, hogy a vállalatok, intézmények vezetői sokhelyütt

nem tesznek eleget

az 1967. évi 29-es számú, valamint az 1971-ben megjelent 11-es számú törvényben leszögezett és a kollektiv szerződésben is feltüntetett kötelességüknek, nem támogatják kellőképpen anyagilag az alkalmazottak sporttevékenységét, nem biztositják a sportoláshoz szükséges anyagi-pénzügyi feltételeket. A lippai vállalatok, az Aradi Cukorgyár, a sebesi és a Chişineu Criş-i üzemek, a November 7 gyár, a CFR üzemek és a Vagongyár vezetőségének nemtörődömségét bizonyitja az illető egyesületek sportbázisainak elhanyagoltsága. A fentebb emlitett vállalatok vezetőinek sem szabadna elfelejteniük, hogy

a sport, a testnevelés milyen nagymértékben hozzájárul az alkalmazottak szellemi és fizikai munkaképességének a növeléséhez, az ifjúság sokoldalú — többek között erkölcsi! — neveléséhez;

a tömegsport hozzájárul a lakosság biológiai kapacitásának megőrzéséhez és növeléséhez, kikapcsolódást és felüdülést, a szellemi munkát végzők esetében pedig egyben pihenést is jelent!

A tömegsport fellendítése érdekében hozott intézkedések azonnali és hatékony életbe léptetése ezért nem tűr — nem tűrhet! — halasztást.

PETROVAN IOAN,
a megyei szakszervezeti tanács sportfelelőse
OROSZHEGYI KÁROLY

Megyénk minden honpolgára jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő

(Folytatás az 1. oldalról)

Valamennyi egység sajátosságának megfelelően 1973. január 1-ig a vizuális agitáció, a faliújságok, a szatirikus újságok, a minőségi és selejtkirakatok, az élenjárók pannói, a szemléltető agitáció minden formája időszerűvé kell hogy váljon, tartalmaznia kell az anyagi eszközökkel és a munkaerővel való jó gazdálkodás konkrét megnyilvánulásait.

Az agitátorok kollektíváit felhasználják az embertől emberig terjedő politikai munkában, annak megmagyarázásában, milyen eredménnyel jár a szigorú takarékossági fegyelem. Az agitátoroknak népszerűsíteniük kell a jó gazdálkodás és a magas minőségi színvonalon előállított termékek megvalósításának pozitív példáit, ugyanakkor harcolniuk kell a negatív megnyilvánulások ellen, mint amilyen a felelőtlenség, amely alássa a nemzeti vagyont, károkat okoz a termelésben. Az agitátorokkal 1973 január 1-ig ismertetik azokat a feladatokat, amelyek a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezés alkalmazása során rájuk hárulnak.

A vállalatok fegyelmi bizottságai úgy irányítják a tevékenységüket, hogy különös figyelmet szenteljenek a takarékoskodásnak, a közvagyon iránti gondoskodásnak. Elnevezésük „Fegyelmi és takarékossági bizottság" lesz.

Valamennyi vállalatban megalakítják a munkások tanácsait, amelyek ellenőrzik a késztermékeket. E tanácsok kommunistákból, olyan dolgozókból tevődnek össze, akik az eladásra kerülő termékek minőségének állandó nyomon követése mellett széles körű nevelő tevékenységet is kifejtenek, melynek keretében növelik a termékek minőségi színtjének emelése iránt érzett felelősséget, fejlesztik a gyári védjegy iránti büszkeség tudatát.

A vállalatokban, városokban és községekben „pazarlási kiállításokat" fognak szervezni, amelyeken kiállítják a selejtes termékeket, az újra felhasználható hulladékokat, amelyeket mégsem használtak fel, olyan fényképeket, amelyek a gyenge gazdálkodás különböző jelenségeit ábrázolják, valamint a pazarlás más példáit, kimutatván azt is, kinek a hibájából történtek ezek a dolgok.

Ugyanakkor kiállításokat rendeznek, amelyek népszerűsítik a pozitív tapasztalatot, a haladó módszereket a takarékosság megvalósításában. Ezeken a kiállításokon grafikonokat, fényképeket mutatnak be, amelyek e kezdeményezés hatékonyságát illusztrálják.

4.) A megyei pártkabinet intézkedik arról, hogy 1972 december hónapjától kezdve párt- és KISZ-oktatás keretében előadásokat, megbeszéléseket tartsanak, amelyeken a párttagok és valamennyi dolgozó felelősségét vitatják meg az anyagi- és pénzalapokkal való gazdálkodást illetően, azokat a fontos következményeket, amelyek ebből származnak egész társadalmunkra, minden közösségre és dolgozóra, valamint azokat az utakat, amelyek a termelési és forgalmi költségek csökkentéséhez vezetnek.

5.) A municípiumi, városi és községi pártbizottságok a párt-, KISZ- és szakszervezeteken keresztül felelősségre vonják azokat, akik pazarlással vádolhatók, akik fegyelmezetlenek a munkában, károkat okoznak a közvagyonnak. A tettek súlyosságának megfelelően intézkedéseket hoznak.

A pártszervezetek ellenőrzik valamennyi állami szocialista egységben a megtakarításokért járó prémiumrendszer alkalmazását és azoknak az adminisztratív szankcionálását, akik pazarolják az anyagi értékeket.

6.) A municípiumi, városi, községi pártbizottságok, a szakszervezetek és ifjúsági szervezetek intézkedni fognak egy széles körű politikai munka kibontakoztatása érdekében, a kereskedelmi dolgozók, a fogyasztási- és kisipari szövetkezetek alkalmazottai között, hogy meghonosítsák a takarékossági és jó gazdaszellemet, a korrekt magatartást a honpolgárok iránt. A politikai munka minden formáját aktualizálni fogják és ebbe az irányba terelik.

A társadalmi csoportok ellenőrző akcióinak konklúzióit feldolgozzák a kereskedelmi dolgozók előtt, párt-, szakszervezeti- és KISZ-gyűléseken.

7.) A municípiumi és városi pártbizottságok intézkedéseket foganatosítanak annak érdekében, hogy a városnegyedek pártszervezeteit bevonják abba a széles körű nevelő munkába, mely a honpolgárokat a város tisztántartására, az utcák, parkok, középületek, szállítóeszközök megfelelő karbantartására, a közvagyon iránti haladó magatartásra neveli.

7.) A KISZ megyei bizottsága mozgósítja a vállalatok, mtsz-ek és iskolák ifjúságát széles körű hazafias akciókra, melyek célja a közvagyon megőrzése és fejlesztése, állandó nevelő tevékenységet folytat azért, hogy a takarékosság elvét és a felelősségtudatot elültesse az ifjúság soraiban.

Az ifjúság körében végzett nevelői munka egyes különleges formái és módszerei segítségével népszerűsítik azokat a fiatalokat, akik kitűnnek az anyagok megtakarításában, a gépek karbantartásában, a munka és tanulmányi idő ésszerű kihasználásában. Egyszersmind határozottan fellépnek azokkal szemben, akik nem tartják tiszteletben a jó gazdálkodás és a fegyelem követelményeit.

A vállalatokban olyan ünnepi műszakokat tartanak, amelyeken a fiatalok megtakarított anyagokkal dolgoznak s megszervezik „ A takarékosság barátai" című versenyt. A faliújságok „A pazarlás — a mi ellenségünk" és „A perc dicsér, a perc vádol" rovatokkal válnak időszerűvé.

8.) Az iskolai pártszervezetek és a Megyei Tanfelügyelőség intézkedéseket hoz, hogy a tanulóifjúság a népünk által létrehozott anyagi értékek iránti megbecsülés szellemében nevelkedjék, vegyen részt azokban a hazafias akciókban, amelyek az iskolák, a helységek karbantartását és szépítését célozzák és végezzenek karbantartási és építkezési munkálatokat az iskolákban a tanulók segítségével. Az iskolai műhelyekben, gyakorlati órákon az iskola anyagi alapját fejlesztő tevékenységet kell folytatni. Iskolák közötti versenyeket rendeznek az épületek, a tantermek karbantartása céljából. A tanulóifjúság önkéntes munkával járul hozzá az iskolák fejlesztéséhez.

Az iskolákban szakosított karbantartó csapatokat szerveznek tanulókból, akik a termelési-gyakorlati órákon a szükséges javítási munkálatokat végzik el. Az összes iskolai sportbázisok létesítésével kapcsolatos munkálatokat a tanulók végzik el.

9.) A Pionírszervezet Megyei Tanácsa és a Megyei Tanfelügyelőség intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy a pionírok soraiban széles körű nevelő munkát folytassanak, melynek során fejlesztik a takarékosság szellemét, a társadalmunkban létrehozott anyagi javak iránti megbecsülést, pionírakciókat szerveznek az iskolák, utcák, parkok karbantartására. Az összes ezirányú akciók „Szívvel és tettel a szülők mellett" elnevezést viselik a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda és jó termelő" akció keretében.

Hazafias munkatevékenységet szerveznek a Tavasz Hete keretében, pionírcsapatokat létesítenek, amelyek nyomon követik az iskolákban és a lakóházakban való jó gazdálkodást, egyes pionírcsapatok pedig patronálni fognak különböző utcákat.

10.) A megyei pártbizottság sajtószervei, a Flacăra Roşie és Vörös Lobogó újságok népszerűsíteni fogják a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" mozgalmat, valamint az alkalmazása által elért eredményeket. Változatos publicisztikai műfajok segítségével népszerűsítik a különleges eredményeket elért dolgozókat, a megtakarításért és jó gazdálkodásért folytatott harcban élenjáró egységeket, ugyanakkor kritikai, harcos álláspontra helyezkednek az anyagi eszközök- és a munkaidőpazarlás megnyilvánulásaival szemben. Hetenként jelennek meg e kezdeményezésnek szentelt rovatok.

Kulturális-nevelői intézkedések

1.) A Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa 1972 decemberében és 1973 januárjában, majd évharmadonként az intézményekben, vállalatokban, klubokban, kultúrotthonokban konzultációkat, kérdés-felelet esteket szervez a következő témakörökkel: nemzeti vagyon, nemzeti jövedelem, a szocialista társadalom fejlődése, az életszínvonal emelkedése, a föld- és állóalap megfelelő kihasználása, haladó magatartás a munka és a közvagyon iránt.

2.) A Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa, a Kisipari Szövetkezetek Megyei Szövetsége és a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetsége intézkedni fognak az összes agitációs művészbrigádok aktivizálása érdekében; új művészi agitációs brigádokat hoznak létre és műsoraikat úgy állítják össze, hogy a „Jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezés keretében járuljanak hozzá a pazarlás, a lopás, a nemtörődömség, a termelőfelületek és a munkaidő nem megfelelő kihasználása ellen indított harchoz. Havonta az építőtelepeken, részlegeken, kultúrotthonokban és klubokban a brigádok művészi műsort adnak elő és részt vesznek a művészi agitációs brigádok „Dicsőség a munkának és a szorgalomnak" című versenyén, melynek megyei szakaszát 1973 augusztus 23-án tartják. Ezen a versenyen nem vehetnek részt azok a művészbrigádok, melyek legalább 5 előadást nem tartottak abban a munkaközösségben, ahol dolgoznak, olyan műsorpontokkal, melyek a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezés feladataiból fakadnak.

3.) A Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa a filmklubok közreműködésével filmeket alkotnak, melyek a földalap, a nyersanyagok és szerszámok megfelelő kihasználásával kapcsolatos hazafias akciókat népszerűsítik, s melyek hozzájárulnak a pazarlás, a közvagyon megkárosítása elleni harchoz; ugyanakkor megszervezik e filmek látogatását és megvitatását azokban a munkaközösségekben, melyekben az említett esetek előfordultak.

4.) A Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa 1973. februárjában megyei karikatúra kiállítást szervez „Nemet mondunk a pazarlásnak és a lógásnak" címmel, mely kigúnyolja és elítéli a nemtörődöm magatartást a közvagyonnal szemben, a gépek és berendezések, nyers- és segédanyagok rossz felhasználását, a munkafegyelem megsértését, a munkaidő pazarlását.

A városokban, községekben és vállalatokban lévő rádióállomások, az üzemi újságokban megjelenő rovatok és oldalak segítségével, amelyek a „Jó tulajdonos, jó gazda és jó termelő" kezdeményezést szolgálják, népszerűsítenek személyeket, megtakarítási akciókat, a közvagyon iránti gondoskodást. Ugyanakkor szigorúan elítélik a fegyelmezetlenséget, azokat, akik nem tartják szigorúan tiszteletben a megtakarításra vonatkozó utasításokat, lehetővé teszik a pazarlást és a nemtörődömséget, akik tudatosan vagy akaratukon kívül kárt tesznek a közvagyonban.

6.) A Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság és a Megyei Mozivállalat tömegakciókat szervez dokumentumfilmek segítségével, amelyek a megtakarítás és jó gazdálkodás tevékenységével, a gondatlanság, a pazarlás, a munka és a társadalom iránti nemtörődömség kérdésével foglalkoznak. Megtárgyalják a következő dokumentumfilmeket: És ismét teljen el a nyár; Az ifjúság bekapcsolódása a termelésbe — napjaink égető követelménye.

Általános intézkedések

1.) A Szakszervezetek Megyei Tanácsa és a Kisipari Szövetkezetek Megyei Szövetsége intézkedni fog, hogy a szocialista munkaversenyt nyilvántartó rendszerben külön kiemelje azokat a megvalósításokat, melyek a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezés alkalmazásából fakadnak. A Termelőszövetkezetek Megyei Szövetsége sajat rendszert alakít ki annak érdekében hogy e kezdeményezés eredményeit nyilvántartsák a termelőszövetkezetekben.

Annak érdekében, hogy ösztönözzék azokat, akik különleges eredményeket érnek el a takarekossági és jó gazdálkodási akció keretében, jól meghatározott kritériumok alapján a „Jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" oklevelet és jelvényt nyujtják át azoknak az ipari és szállításbeli dolgozóknak, építőknek, termelőszövetkezeti tagoknak, mezőgazdasági gépesítőknek, szakembereknek stb., akik kitűntek ebben az akcióban. A Szakszervezetek Megyei Tanácsa a Kisipari Szövetkezetek Megyei Szövetségével és a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetségével együtt intézkedni fog e diplomák és jelvények elkészítéséről és átnyújtási kritériumairól.

A municípiumban, a városokban és falvakon 1973 január 1-ig megalakítják a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezést nyomon követő bizottságokat. Ilyen bizottságokat létrehoznak a vállalatokban, a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben is a következő összetétellel: a pártszervezet képviselője, a szakszervezet képviselője, a KISZ-szervezet képviselője, — akik a meghatározott kritériumok alapján nyilvántartják az eredményeket és határozni fognak a Jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő oklevél és jelvény átnyújtásáról.

2.) A municípiumi néptanács, a városi és községi néptanácsok 1973 január 1-ig minden helységben létrehozzák „A közvélemény a pazarlás ellen" kollektívákat, melyek a honpolgárok, a városi és falusi dolgozók észrevételei alapján operatív akciókat szerveznak az iparban, az építőtelepeken, a kereskedelemben, a szállításban és a helységek és utcák karbantartására kiutalt anyagi és pénzalapok kezelésében előforduló hiányosságok ellen. E kollektívák működéséről a honpolgárokat a sajtó, az utcákon, intézményekben, a vállalatokban és forgalmas helyeken elhelyezett falragaszok fogják tájékoztatni.

3.) Annak érdekében, hogy megfelelő módon népszerűsítsék a „Minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezést, azért, hogy ez az akció jelleget öltsön, a Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa, a Kisipari Szövetkezetek Megyei Szövetsége és a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetsége falragaszokat, röplapokat és más népszerűsítő és mozgósító anyagokat fog kinyomtatni, olyan felhívásokat, amelyek a dolgozók különböző rétegeihez szólnak.

A municípiumi, városi és községi tisztelettáblák, melyek nyilvántartják a szocialista munkaverseny élenjáróit „Jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" címmel kiemelik azokat, akik kitűntek a jó gazdálkodásért és takarékosságért vivott harcban. A Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa népszerűsítő filmet készít, amelyet a művészi filmek és híradók előtt bemutatnak a megye összes filmszínházaiban. E film felhívással fordul megyénk minden honpolgárához, hogy váljék jó tulajdonossá, jó gazdává, jó termelővé; e film rámutat majd arra a felelősségre, mely minden állampolgárra hárul a nemzetgazdasági kincsekkel való gazdálkodásban.

4.) E program alapján a municípiumi, városi, községi, vállalati, kisipari szövetkezeti és mezőgazdasági termelőszövetkezeti pártbizottságok december 1-ig saját programot állítanak össze a „Minden állampolgár jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő" kezdeményezés alkalmazása és kiterjesztése érdekében. E programnak politikai-nevelői és szervezési intézkedéseket kell tartalmaznia s azt, hogy a program alapján milyen takarékosságot valósít meg az illető munkaközösség. Ilyen programot a Megyei Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa, a KISZ megyei bizottsága, a Pionírszervezet Megyei Tanácsa, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetsége, a Kisipari Szövetkezetek Megyei Szövetsége, a Megyei Tanfelügyelőség is összeállít.

Versenypályázat

A virágok anyja

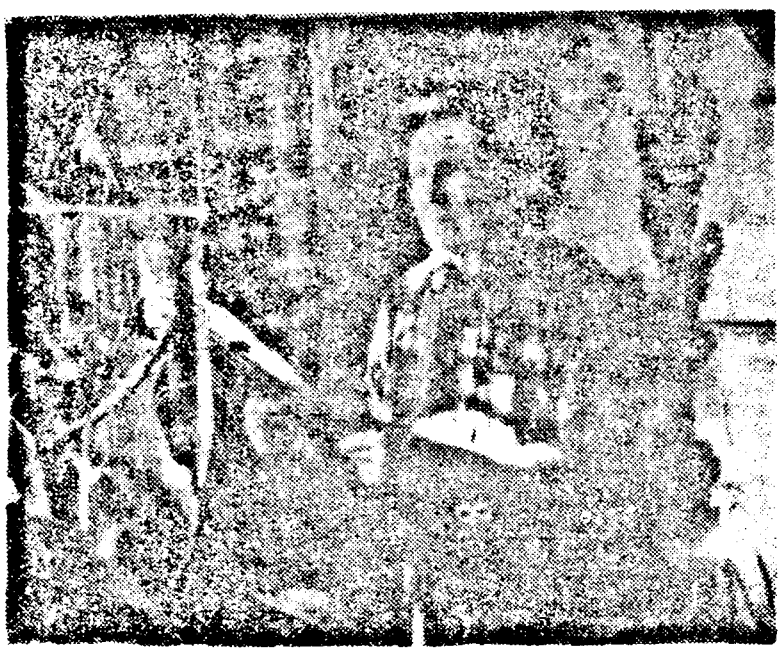

Kádár Margit néni „a virágok anyja".

A virágok mindenfelé elkísérik az embert: ott illatoznak kertünkben, szobánkban, megszépítik környezetünket, gyöngéd, kellemes érzéseket ébresztenek bennünk. Kedveseinknek, szeretteinknek virággal szerzünk örömet. Nélkülük szegényebb lenne az élet.

Kádár néni egyik ritka filodendronja

Mindenkinél jobban tudja ezt a sebesi 74 éves Kádár Margit néni, akinek a város szépítésében elért eredményeiért a virágok anyja nevet adományozták. Ez az elnevezés megbecsülést jelent számára, s vele együtt 1971-ben az élenjárók diplomáját és zászlaját is elnyerte a városszépítési versenyben.

— Szereti, ha a virágok anyjának nevezik?

— A városi néptanács egyik gyűlésén „kereszteltek el" így. Én boldogan fogadtam ezt a nevet, bár nem tudom, hogy valóban megérdemlem-e. Talán még többet is tehetnék érte.

— Mióta foglalkozik virágokkal?

— Mióta az eszemet tudom. Az udvarunk, a házunk mindig virágoskert volt. Legkevesebb 50 féle virág illatozott benne.

— A háza előtt a járdán is virágokat látunk.

— Nemcsak az én házam előtt. Tavasz óta majdnem az egész Köztársaság utcát elláttam virággal. Én akkor örvendek, ha mindenütt szép az utca, a város. Még az üvegházaknak is szállítok virágot. Több mint száz fikusz nevelésében egyeztünk meg.

A Köztársaság utca 42. szám alatti ház folyosóján tizesével állnak a cserepek: datolyapálma, kaktusz, mirtusz, fikusz-fajták és mások, fölöttük pedig csodálatos nagyságú és szépségű filodendron terjeszkedik.

— A virágok szépérzékünket növelik — véli Kádár néni. Olyanok, mint a gyermekek. Különleges gondozást igényelnek. Mostantól kezdve figyelnem kell a hőmérőt: a hőmérsékletnek nem szabad plusz 12 fok alá süllyednie.

A datolyapálma-példányok csodálatosak. A filodendron olyan ritkaság, hogy a kolozsvári botanikus kert szakemberei is kutatják. A két cserép kaktusz szoborhoz hasonló. Kádár Margit néni házában pedig minden gyönyörű. Ott, ahol ennyi virág van, az ember jobbnak, tisztábbnak és frissebbnek érzi magát.

VITALIE MUNTEANU

Kaleidoszkóp

A műgumi gyártásához általában gabonaféléket, burgonyát vagy cukorrépát használnak. A román vegyipar földgázt használ a műgumi nyersanyagaként. Egy tonna műgumi gyártásához 5 tonna földgáz szükséges, s így megspórolható 3 tonna gabona és burgonya, vagy 30 tonna cukorrépa.

★

Tal Steeler amerikai szobrász a Constantin Brâncuşi, a nagy román művész iránti tisztelet jeléül elkészítette és Connecticut államban felállította a híres Végtelen Oszlopot. Az amerikai szobrász oszlopa 23 méter magas, súlya pedig 25 tonna. A Craiovai Egyetemen nemrég bemutatták a Massachussettsi Egyetem diákjainak filmjét a brâncuşi-i stílusú oszlopról.

★

A bucureşti-i Inframikrobiológiai Intézet szakemberei érdekes eredményekkel tanulmányt végeztek a különböző mikrobák átlagos életkorával kapcsolatosan. Így például kiderült, hogy a stafilococus mikrobák még két hónapig is elélnek egy egyszerű papírlapon és a mélyhűtött tojásban is. Porban és ehhez hasonló közegben élettartamuk kétszer-háromszor hosszabb. Különleges laboratóriumi feltételek között élélhetnek 10—30 évig.

KERESZTREJTVÉNY

VÍZSZINTES: 1. Annak a küzdelemnek az irodalmi elnevezése, amelyet az olasz nép folytatott a XIX. században nemzeti függetlenségéért. 12. Köszönés. 14. A legközönségesebb galambfajta. 15. Bírósági dokumentum. 17. Öregséggel jár. 18. ... Gasparian szovjet koloraturszoprán. 20. Helység Párizs mellett. 21. Arab főnök. 23. Baljós előjel. 25. KOC. 27. Varázsló pap, orvos a kezdetleges népeknél. 29. Az ... harmincadjára jutott. 30. Női név. 31. Egyetemi funkció. 33. Földkupac. 34. Panírozz. 35. Tegnapután! 36. CMU. 37. Eper egynemű hangzói. 39. Pásztorkabát! 40. Folyószél. 42. Régi pénz. 43. Lengyel hírügynökség. 45. Balladavég! 46. Olasz labdarúgó-kapus. 48. Város az olaszországi Bologna tartományban. 50. Énekelhető, énekszerűen. 52. Zola-intés! 53. Protest — ... 54. Utánoz. 55. YT. 56. Dal — németül. 58. Rátermett — románul. 59. Új-Zéland őslakói. 61. Járművön közlekedik. 64. Kis Aranka. 65. Évkönyvek. 67. „A" bejáraton. 69. Napisten. 70. A mészkőnek szénsavas víz hatására történő sajátos lepusztulása. Következménye a barlangképződés.

FÜGGŐLEGES: 2. Állatszeliditő. 3. Panaszok. 4. Elem. 5. Fogával őröl. 6. Törpeszerű. 7. Ilona becézve. 8. EP. 9. Tagadások. 10. Vonat — románul. 11. Angol olaj. 12. Nagy terjedelmű kilátás a hegyről. 13. Keresztül. 16. Angliában honos virág. Arany János szerint százszorszép. 17. A Karoling-dinasztia megalapítója. Nagy Károly apja. 19. Gépember. 22. Ebben a pillanatban 24. Bátor. 26. Ok a háborúra (ismert latin kifejezés). 28. Nobel-díjas chilei költő. 29. Működő európai vulkán. 30. VU. 32. Szédült. 33 Időköz. 35. Sík part. 38. Szanszkrit nyelvű óind műposz. 40. Eseménytelenül telik. 41 A rómaiak fuvolája. 44. Hídtartó hajó. 46. Sanyi — románul. 47. Nagy francia lírikus, a szimbolista költészet megalapítója (1856—1891). 49. LA. 50. KOE. 51. Ha lenne ceruzája meg papírja, akkor...! 53. Taps a következménye. 56. Szín. 57. Hóhér. 59. Harap. 60. Helyre tesz. 62. Hajórész. 63. Madár. 66. Azonos betűk. 68. Folyó és síkság Olaszországban.

JÁNOSI ERVIN

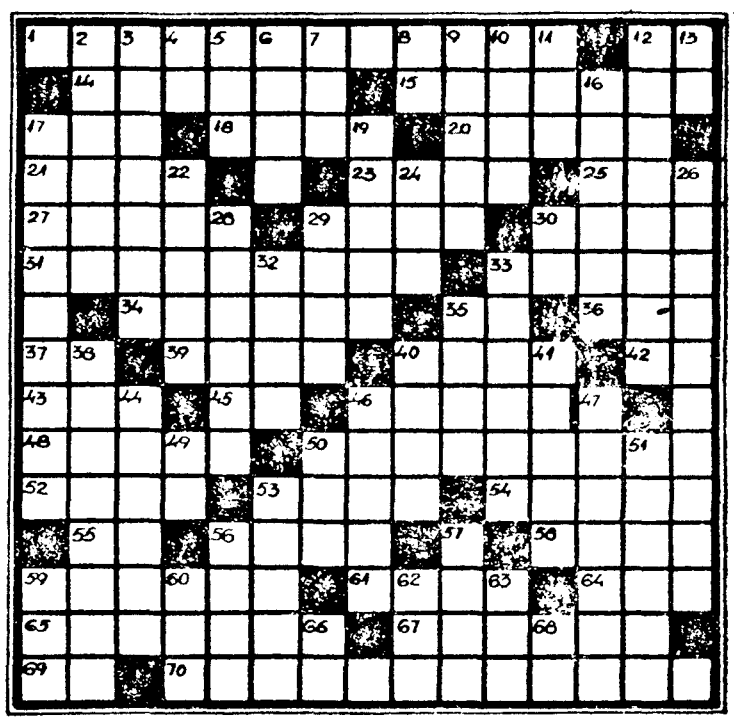

Dr. Felicia Prelipceanu kolozsvári kutatóorvos sok évi tanulmányozás után tudományos dolgozatot készített az ember rágómozdulatairól és a rágási folyamatról. Antonie Coväleanu újítóval együtt elmés műszert szerkesztett a rágómozdulatok és a rágás közben keletkezett hullámok rögzítésére. Eredményei és a műszer jól használható a fogászatban a pontos műfogak, illetve műfogsorok készítéséhez. A kolozsvári orvos kutatásainak egyik érdekes megállapítása az, hogy a rágómozdulatok és a rágási folyamat minden embernél más és más, akárcsak az ujjlenyomatok.

Házak, emlékek, ifjúság

Ha valaki a volt Caragiale mozi felé sétál, érdekes átalakulás szemtanúja lehet. A régi moziépület előtti részen építkezés folyik. Irodahelyiséget emelnek a bejárat elé. Valaha az épület homlokzatán, római számmal, az 1827-es évszám volt látható. Akkor létesült az ún. „lovarda". (Vastagon felhomokozott talajára talán még sokan emlékeznek...) Ennek megszűntével alakították mozivá a helyiséget. Közel negyven évig a filmkultúra szolgálatában állt, hogy ezután a sportolók céljait szolgálja.

Az Ilarie Chendi utcában is egy nagyon régi épülettől búcsúzunk. Az ún. Milling-ház egy részét már lebontották. Feljegyezték, hogy ennek az udvarán rendezték az 1770-es években az iskolai — még latin nyelvű — színielőadásokat.

Az utca különben emlékekben gazdag tája városunknak. Az ún. Sarlot-házban, 1849-ben fontos nyomda működött. És ebben az utcában lakott Paál László festőművész, aradi diákkorában.

A felüljáró, vagyis a viadukt oldaláról is nagy átalakulás tanúi lehetünk. Egy régi iskola tűnik el itt rövidesen. 1908-ban itt szerkesztették a Haladás c. pedagógiai lapot és az iskolában működött „tanfolyam" sokat segített a dolgozóknak, hogy magasabb iskolai végzettséget szerezhessenek.

A régi-régi újságok sokat panaszkodnak, hogy a téren lévő gyárak, (valójában kisüzemek) és fatelepek egészségtelenek és kellemetlen benyomást keltenek a városba érkezőkben. Napjainkban, az itt emelt tömbházak, mindezt eltüntették.

És a szép őszi délutánokon elkalandozhatunk a volt gázgyár környékére. Milyen kár, hogy ma már nem tudja senki melyik lehetett az ún. „Orod-ház". Egy 1892-ből származó kimutatás még tud róla. Csak éppen a helyét nem jelöli meg. Egyes kutatók szerint ez az épület az egyetlen volt, mely a régi „Orod"-ból fennmaradt. Az épület létezése körül élénk vita folyt. Feltételezhető, hogy nem a középkori Orodból

ARADI SÉTÁK

maradt, hanem a török hódoltság után keletkezett, ún. óvárból.

Megvan-e még? Vagy esetleg az elmúlt évtizedekben nyomtalanul eltűnt? Ha megvan és sikerül a kutatásnak tisztáznia történetét, mindenképpen helyet kell kapnia a műemlékek jegyzékében.

Egyik-másik régi épület pedig jellegzetes stílusával, díszeivel tartozik hozzá a kialakult „városképhez".

A régi Fehér Kereszt „élete" is meghosszabbodott. Ez a régi szálloda és kávéház egy érdekes színfoltja városunk történetének. Napjainkban elhatározták a tatarozását. Városunk „szerelmesei" sokat vitáztak az épület sorsának miként jéről. Végül — szerencsésen — tervezőhivatal lett a régi szálloda. Megszokott képe hát nem esett ki a városképből — és rendeltetése: hasznos célt szolgál.

A régi színház (közkeletűbb nevén, az Uránia) is „megmaradt". Már alig várjuk a felújítás megkezdését és „végső" rendeltetésének eldöntését. A legszebb az volna, ha a színház-film és sporttörténeti múzeum lelne itt otthonra. (Ezzel minden más várost megelőznénk!)

Az Unirii utcában járunkban, megörvendünk, hogy az egyik nagy raktárat szépen kitatarozták. Így, megszépülve, vehető csak észre, hogy építészetileg is tetszetős épületről van szó.

Kár azonban, ha egyik-másik szecessziós stílusú házat a tatarozáskor modernizálják. Kár, mondom, mert ezzel a régi házból nem lesz „új". Inkább maradjon meg századvégi jellegzetességével, mert így szoktuk meg és így illeszkedett bele a városképbe.

És egy-egy ilyen őszi barangoláskor talán mindenki eljut abba a városnegyedbe, abba az utcába, ahol a gyermekéveit töltötte... Valakivel beszélgettem, aki a szülőházam melletti házban nőtt fel. Abban az udvarban játszott, ahol én, és ismerte a lakókat, az öreg eperfát, a csodálatos alkonyatokat... A hentes, a fűszeres, a borbély, a régi pékség, a „vasipar"-nak nevezett üzem, minden, minden megelevenedett. A kertben jártunk, indiánosdit játszottunk és hallottuk a régi fiúk vidám kacagását...

Néhány éve valójában benn jártam a szülőházamban is. A mostani lakót meghatotta, hogy ott születtem... Készségesen megmutatta a „nagy szobát". (Milyen kicsinek is tűnik most...)

Hova is tűntek a régi pajtások, és hova tűnt az ifjúság?

FICZAY DÉNES

A megvalósításoknak a fiatalok is aktív részesei

Határidő előtt, négy és fél év alatt teljesítjük az ötéves tervet! — a Bucureşti municípiumi pártszervezetnek ez a felhívása hazánk összes dolgozóit átfogó mozgalommá nőtt. Az Aradi Vagongyár munkaközössége csatlakozott a kezdeményezéshez, és a célkitűzések sikeres megvalósításából az üzem ifjúsága is kiveszi részét.

Vállvetve dolgozni a közös célok eléréséért, az ifjúsági szervezet sajátos mozgósítási, nevelői módszereit felhasználva, alkotó irányban összpontosítani, a fiatalokra jellemző forradalmi lendületet, lelkesedést, feltárni a lehetőségeket a KISZ tevékenységének további javítására — röviden így foglalhatnánk össze a több mint 3100 tagot számláló szervezet konferenciájának lényegét.

Két esztendő gazdag, eredményes munkáját vázolta fel az alapos, sokoldalú beszámoló, a vita számos résztvevője. A két évvel ezelőtti konferencián sokat beszéltek a KISZ tekintélyének, a tagság politikai-ideológiai színvonalának emeléséről, mint azonnali szükségszerűségről. Azóta nagyot nőtt a KISZ súlya, tekintélye, nemcsak a fiatalok, de az üzem összes dolgozója előtt. A pártszervezet irányításával, állandó támogatásával a megye legnagyobb ifjúsági szervezetének tevékenysége megközelítette a mai követelmények szintjét.

Mire alapozzuk ezt az állításunkat?

Hangsúlyozni kívánjuk, a Vagongyárban igen szép eredményeket mutathatnak fel. Az utóbbi két évben közel 500 új taggal gyarapodott a szervezet, a felvételüket kérőkkel szemben támasztott igényeket az ifjúság növekvő szerepének, presztízsének követelményeihez mérték. Sikernek könyvelhető el az, hogy a legutóbbi plenáris 48 határozatából 45 megvalósult, kettőnek megoldása folyamatban van. Az üzem tavalyi és idei tízhavi tervének teljesítéséhez és túlszárnyalásához, a munkatermelékenység növekedéséhez jelentős mértékben járultak hozzá a fiatalok (különösen az előkészítő I., a kovács, rugó, hegesztő-szerelő, befejező I. II. és lakatos részlegen), 1 200 000 önkéntes-hazafias munkaórát végeztek a gyár, a municípium és a megye területén (első helyet szerezve a megyében). Javult a politikai-ideológiai tevékenység színvonala, konkrétabbá vált, az adott feladatokhoz jobban igazodott a nevelő munka. A fiatalok tömegesen vettek részt mesterségbeli tudásuk, felkészültségük növelését szolgáló szakmai versenyeken, nagymértékben fellendült a technikai propaganda, eredményesnek bizonyult a Legjobb újító, a legjobb újítás verseny. A vagongyári ifjúsági szervezet eredményes munkájáról alkalmunk volt többször beszámolni, hírül adtuk azt is, hogy a KISZ megalakulásának 50. évfordulóján a nagyüzem több szervezetét, számos fiatalját tüntették ki a KISZ KB jubileumi díszoklevelével.

A kétségkívül szép eredmények ellenére a KISZ-bizottság beszámolója és a vita résztvevői — bírálati, önbírálati szellemben — sokat foglalkoztak a még fennálló hiányosságokkal, több konkrét javaslatot tettek mielőbbi felszámolásukért. A nevelő munka egyik hiányosságaként említhetjük az igazolatlan hiányzásokból, késésekből származó kieséseket. Igaz, az elmúlt évekhez viszonyítva javult a helyzet ezen a téren, mégis több ezer ember-óra veszteséget könyveltek el a fiatalok között. „Élenjárnak" a befejező II., szabász, szerelő I., lakatos, befejező I. részlegek, ahol a legtöbb késést, elkéredzkedést jegyezték. Nem minden szervezetben sikerült zökkenésmentesen megszervezni és lebonyolítani a politikai-ideológiai oktatást. Helyenként a lektorok felkészültsége nem volt megfelelő, másho! a jelenléttel, a könyvészeti anyag kijelölésével és tanulmányozásával, a viták lefolyásával voltak problémák. Az idei oktatási év jobban indult, körültekintőbben készítették elő, de gyári viszonylatban még most is tucatnyi olyan lektor akad aki egyszer sem jelent meg a KISZ-oktatás aktuális kérdéseit tárgyaló előkészítő tanácskozásokon. Sokkal többet kell tennie az új KISZ-bizottságnak az ateista nevelés érdekében is. Nem szabad megelégedni az általánosságok körében mozgó előadásokkal, mert pusztán ezek — az eddigi tapasztalatok bizonyítják — nem vezetnek kellő eredményekhez.

Érdemes néhány szót szólni az üzemi KISZ-bizottság munkájáról, munkastílusáról. Igyekeztek meghonosítani a kollektív munka szellemét és gyakorlatát, ami nagy vonalakban sikerült. Egyes bizottsági tagok munkája azonban sok kívánnivalót hagyott maga után. Több felszólaló hangsúlyozta: a részlegszervezetek egyes problémák megoldásában nagyobb segítséget vártak az üzemi bizottságtól. Mint kiderült, gyakran a részlegért felelős bizottsági tag gyenge tevékenységén múlott a segítségnyújtás elmaradása.

A konferencián elfogadott, a következő két évre vonatkozó munkaterv rendkívül gazdag, talán túl sok feladatot is tartalmaz ahhoz, hogy valamennyit maradéktalanul megvalósíthassák. Ezt a véleményt fejezte ki Santău Teodor elvtárs is, az üzemi pártbizottság helyettes titkára aki ugyanakkor a nevelő munka egyes hiányosságaira és a következő időszak tennivalóira is rámutatott. A pártbizottság nevében gratulált az ifjúsági szervezet tagjainak eredményeikért, meggyőződését fejezte ki: a KISZ, a pártszervezet irányítása alatt becsülettel helytáll az üzem dolgozóira váró nagy feladatok megoldásában.

A konferencia munkálatainak végén felszólalt Oros Teodor elvtárs, a KISZ Arad megyei bizottságának első titkára. Nem elég csak az eredményekkel dicsekedni — mondotta a szónok — minden erőnket tevékenységünk javítására, a hiányosságok felszámolására, legfontosabb célkitűzéseink valóra váltására kell fordítanunk. A továbbiakban elemezte a KISZ-tevékenység egyes hibáit, útmutatásokat adott felszámolásukra.

A vagongyári KISZ-szervezet a bizottság titkárává újraválasztotta Pavel Mircea elvtársat, helyettes titkár Fericean Mircea lett.

JÁMBOR GYULA

Amit nem szabad szem elől téveszteni

A dorobánci mtsz KISZ-szervezete nemrég beszámoló- és választási közgyűlésen elemezte az elmúlt időszak tevékenységét. 131 KISZ-tag dolgozik a szövetkezetben, döntő többségük a mezei farmokon, harmincan az üvegházban, tizennyolcan a szállításban, néhányan az állattenyésztésben és adminisztratív beosztásban. A KISZ-tagság nagy számából kitűnik, hogy sok fiatal maradt az mtsz-ben, a mezőgazdaságban, a hol megtalálták számításaikat.

A munkából valamennyi fiatal tevékenykednek többé, még akkor sem, ha csak 17—18 évesek. A családosok már nem számítanak „igazi" fiataloknak. A választási közgyűlésre a tagságnak alig több, mint fele jött el — természetesen a nősek, illetve a férjezettek hiányoztak. A helyzet meggondolkoztató, hisz a KISZ-tagoknak mintegy kétharmada házas.

Mi az oka a kimaradásnak? Négy családos fiatal, Almási Erzsébet, Pelle Ilona, Torma Ferenc és Samsi László segítségével próbáltam megállapítani. A válasz röviden: a szervezet vezetőségének nemtörődömsége. Hagyomány volt évekkel ezelőtt, hogy a családot alapító fiatalok kiválnak a szervezeti életből — ez tapasztalható ma is. A KISZ nem törődik eléggé ezekkel az ifjakkal. Megállapítható, hogy a passzivák elsősorban az általános iskolát sem végzettek közül kerülnek ki. Eléggé általános vélemény szerint a gyűléseket tulságosan elnyújtják, egyesek azért nem mennek el.

A megválasztott új vezetőségnek, azt hiszem, sokkal többet kellene ezzel a kérdéssel foglalkoznia. A munkában való részvétel mellett a KISZ-szervezet legfontosabb feladata tagjainak nevelése — ezt a szempontot nem szabad szem elől téveszteni.

SZANDA ANTAL,
a dorobánci mtsz elnöke

SZERK. MEGJ. A cikk, régi, mindmáig megoldatlan problémát vet fel. Az ifjúsági szervezet irányító, ellenőrző, nevelő munkája gyakorlatilag nem érvényesülhet ott, ahol a tagság jelentős része nem él szervezeti életet. Vajon a nősek, férjezettek húszéves korukra valóban „kiöregedtek"? A huszonöt—huszonhat éves gyári dolgozó miért nem öregedett ki?

A hagyomány Dorobáncon, ahol már annyi rossz hagyományt felszámoltak, nem lehet komoly akadály. Inkább igaz az, hogy a KISZ-vezetőség nem foglalkozik a fiatal házasokat is érdeklő, vonzó tevékenységek megszervezésével. Melyek lennének ezek? Nyilvánvaló, a választ csak megkérdezésükkel lehetne megadni. Nem lehet valamennyi fiatalt egy kalap alá venni. Az is nyilvánvaló, hogy megengedhetetlen a tagság felének a szervezeti életből való kimaradása. A pártszervezet irányításával az mtsz KISZ-szervezetének sürgősen meg kell szüntetnie ezt az állapotot

Konferenciák és közgyűlések a KISZ-szervezetekben

A Vagongyárban mind több fiatal nő bizonyítja be, hogy a „férfias" munkában is megállja a helyét.

Az iskolai KISZ-szervezetek szerepe a termelési gyakorlat kibontakoztatásában

Ezekben a hetekben tartják az iskolai KISZ-szervezetek beszámoló- és választási gyűléseit. Az eredmények és a további feladatok megvitatásában jelentős helyet kaptak a termelési gyakorlattal kapcsolatos gondok és teendők. Ezek megoldási módozatait az Aradi 3. számú Líceumban biztató kezdet jellemzi. Éppen ezért az iskola KISZ-bizottságával közösen megbeszélést szerveztünk nemrég. A részvevők, Nădăban Alexandru aligazgató, a két mester-oktató és számos diák megvizsgálták a KISZ-szervezetek lehetőségeit a termelési gyakorlat zavartalan menetének biztosításában. Az iskola vezetőségének álláspontja, a diákok észrevételei és javaslatai, a célok és eszközök, tervek és megvalósítások feltárása hasznos vitát szült. Az alábbiakban néhány érdekes eredményt és hasznos kezdeményezést szeretnénk bemutatni.

A 3-as számú líceumban eddig lakatos és elektrotechnikai műhelyt rendeztek be. Itt dolgozik a diákok többsége. Mivel nem akartak más iskolák példájára varrodát berendezni, a lányok közül egyelőre sokan a textilgyárba járnak. Természetesen mindenki számára sokkal előnyösebb lenne, ha az iskola területén tanulna, dolgozna minden diák. De ha figyelembe vesszük, hogy az idei tanévkezdéskor még csak a csupasz műhelyek ásítoztak, akkor a rövid idő alatt megtett út jelentősnek tűnik. A legbüszkébbek talán arra, hogy elektrotechnikai műhelyüket a Precizia szövetkezet élenjáró részlegei között tartja számon. Kifogástalanul szerelik össze a villanykályhákat, hamarosan pedig egy újítást is bevezetnek. A lakatosműhelyt önerőből szerelték fel, a jövedelmet további fejlesztésére fordítják. Noha még nem olyan, mint egy laboratórium, az új fúrógép és az iskolai szinten egészen egyedülálló villanykemence már a további fejlődés hirdetői és ugyanakkor a hozzáértő irányítás és a diákszorgalom tanúi.

A kialakult vita megpróbálta körülhatárolni a KISZ-szervezetek hatáskörét és hozzájárulási lehetőségeit az iskolai termelési gyakorlat megszervezésében és továbbfejlesztésében. A műhelyek építésénél végzett önkéntes-hazafias munka, a fegyelmezetlenségek leküzdése, csak a legfontosabbak a cselekvési módok közül. A munka megszerettetése rendkívül változatos módszereket igényel. A kezdeményezés azonban sokszor várat magára. Csak így magyarázható például az a helyzet hogy az iskola KISZ-titkára még mindig nem lépett kapcsolatba a textilgyár KISZ-bizottságának titkárával. Pedig ez mindkét fél számára fontos és előnyös lenne. Az élenjárók és a munkától húzódozók fényképének kifüggesztése, az iskolák közötti tapasztalatcserék mind egy-egy apró, eddig kihasználatlan lehetőség.

A megbeszélésen ismételten tisztázódott egy félreértés: az iskolai termelési gyakorlatnak nem az a közvetlen célja, hogy varrónőket, szövőnőket, kovácsokat stb. képezzen ki. Elsődleges célja a munka megszerettetése, különböző szakmai jártasságok elsajátítása, az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása. Azt tapasztalták, hogy a 3-as számú líceumban szenvedélyesen, hozzáértéssel foglalkoznak a tanulók termelési gyakorlatának megszervezésével. Nagyszerű elképzeléseik szonban bátrabb, aktívabb cselekvést igényelnek, elsősorban a KISZ-szervezetek részéről.

POP IOAN,
a KISZ megyei bizottságának titkára

1972. december 1.,

Péntek

Napkelte 7.31, napnyugta 16.37 órakor. Az évből eltelt 336 nap, hátra van még 30.

- 1800-ban született Vörösmarty Mihály, költő
- 1882-ben született Constantin Mănescu, a munkásmozgalom harcosa
- 1918-ban egyesült Erdély Romániával
- 1918-ban hunyt el Kafka Margit, író
- 1945-ben megalakult a Nők Nemzetközi Szövetsége
- 1900-ban hunyt el Ion Vasilescu, zeneszerző

MOZIK

DACIA: Egy német hercegnő kalandjai a Napkirály udvarában (NSZK) (9.30, 11.45, 14, 16.15 18.30, 20 45). STUDIO: Az arizonai farm (am) (9.30, 12.30. 16, 19). MUREŞUL: A küldönc (a) (10, 12.30. 18, 20). Az ostrom (15). IFJUSÁGI: Robin Hood (o) (10, 12, 14 16. 18, 20). PROGRESUL (Ujarad): A kis fürdőző (fr) (17 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Anna ezer napja (a) (18). CFR (Grădiște): Az estély (r) (17 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Húszezer mérföld a tenger alatt (am). INEU: Spanyol ritmusok (sp). CHIŞINEU CRIŞ: Ha kedd akkor Belgium (am). NAGYLAK: Kaland a Fekete-tengeren (r). KÜRTÖS: Osceola (NDK). PANKOTA: Távoli tájak varázsa (NSZK). SEBES: A kaktusz virága (am). SZENTANNA: Utolsó lakhelye ismert (fr). PÉCSKA: Találkozás egy ismeretlennel (g). ŞIRIA: Láthatatlan, ismeretlen (fr). VINGA: Lövések a kottavonalon (r). BUTTYIN: A testvérek (r).

A SZÍNHÁZ

SZOMBATON, december 2-án 19.30 órakor: Trei crai de la răsărit. (F bérlet. Bútorgyár Progresul, Készruhagyár).

VASARNAP december 3-án 15.30 órakor Take Janke şi Cadîr; 19.30 órakor: Trei crai de la răsărit (E bérlet. Electrometal.)

FIGYELEM!

Azok a bérlettulajdonosok akik elmaradtak az előadásokról helyet igényelhetnek a színház ügyfélszolgálatánál bármelyik műsorra fűzött előadásra.

A TELEVÍZIÓ

9 Telex 9.05 Enciklopédia (ismétlés). 9.50 Toni lordache cimbalmozik (ismétlés). 10 Német nyelvtanfolyam (30. lecke). 10.30 Maramuros megye címere (ismétlés). 10.50 Irodalmi szemle (ismétlés). 11.20 A szerep — lengyel játékfilm (ismétlés). 11.50 Georgeta Anghel népdalokat énekel. 12 Utazás a Föld körül — Kozara (ismétlés). 12.20 Részletek a vasárnapi szórakoztató műsorból. 12.45 Híradó. 15 A teniszbajnokok barcelónai versenye — képmagnó. 16.30 Tv-iskola. 17.30 Angol nyelvtanfolyam (a 30. lecke ismétlése). 18 A munkavédelemről. 18.30 Lottó-húzás. 18.40 Népzene — Ion Dolanescu énekel. 18.50 Sajtóértekezlet. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20 Reflektor. 20.15 Olasz játékfilm. 21.35 TV-egyetem. 22.20 Képek a közép-afrikai Köztársaságból. 22.30 24 óra. 22.45 A teniszbajnokok barcelónai versenye — egyenes adás.

HANGVERSENY

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap 1972 december 3-án 11 órakor, és hétfőn 1972 december 4-en 20 órakor a Kultúrpalota nagytermében Román Zenei Fesztivált rendez a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója tiszteletére.

VEZÉNYEL: Eliodor Rău.

SZÓLISTA: Ionel Pantea a Zwickau-i, prágai, bukaresti barcelonai, genfi, münchenj nemzetközi versenyek kitüntetettje.

MŰSORON: Olah T.: Kis szvit, P. Constantinescu: Hét ének az „Ulita noastră"-ból zenekari kísérettel; M Andricu: IX. szimfonietta; G. Draga: „ Priviți cum se construiește lumea noastră kantáta zenekari kísérettel. Szólista: Ghender Aurel, a kórust vezényli: Paul Paradenco-Adamesti.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál kaphatók.

Tájékoztató

Szerkesztette KOVÁCS SÁNDOR

Cutezătorii expedíciók

Negyedszer rendezték meg idén nyáron a Cutezătorii pionírexpedíció-versenyt, amely nagymértékben fellendítette a pionírok természetjáró mozgalmát. Országszerte sokezer gyereket vont be az egészség megvédése, az ország csodálatos tájai, természeti szépségei megismerése, a hazafias nevelés szempontjából oly fontos és hasznos akcióba.

A megyéből 1969-ben mindössze két expedíció indult. Számuk 1972-ben 41-re emelkedett. Tíz-tizenöt napos kalandozásaik során hátizsákokkal, sátrakkal hátukon a pionírok bejárták a Nyugati-Kárpátokat, a Csalhó, Retyezát. Bucegi hegységeket, a sofronyai iskolások Marosvásárhelytől Aradig csoportok le a Maroson. A nadabi, zabrányi általános iskolák, a pécskai és szentannai liceumok két-három tíz-tíz tagú expedíciót is indítottak. Az út során összegyűjtött gazdag néprajzi- és folklórkincsekből, kőzetekből, növény és rovargyűjtemenyekből, naplókból kiállítás nyílt az aradi pionírházban.

A napokban zsűri értékelte a pionírexpedíciók tevékenységét a naplók, fényképek, filmek, az összegyűjtött tárgyak alapján. Az első helyet az Áradi 19-es számú Általános Iskola „Tulnic", a másodikat az Aradi 5-ös számú Általános Iskola „Bihari-havasok", a harmadikat a pécskai Gheorghe Lazăr Liceum „Ziridava I." expedíciója szerezte meg. Oklevelet kapott a sofronyai, az aradi 4-es számú, a şiriai, zimándújfalusi, ignești-i általános iskola, a Kürtösi Liceum expedíciója.

A pionírházak csapatainak versenyében első az aradi pionírház „Panoramic'72 expedíciója lett.

A versenyszabályzat értelmében a Cutezătorii expedíció országos döntőjére a megyei első két helyezett minősült. Sok sikert kívánunk szereplésükhöz!

TRUȚĂ HORIA

Aranyérem a genfi kiállításon

Aranyérmet nyert a genfi kiállításon a bucureşti-i Konfekció- és Kötöttárugyár szakembereinek Pasarom nevű kötőgépe. A gyermekkonfekciókat készítő kötőgépeket szabadalmazták Németország SZK-ban, Olaszországban, Csehszlovákiában és Angliában.

A fővárosi gyárban 20 ilyen gép dolgozik évi 1 millió gyermek-kötöttáru kapacitással. A gép házigépgyártásban készült.

Vasárnap, délelőtt 10 órakor a pionírház dísztermében ünnepélyes keretek között nyújtják át a KISZ-tagsági könyvecskét azoknak az aradi iskolásoknak, akiket méltónak találtak arra, hogy a Kommunista Ifjúsági Szövetség tagjainak soraiba lépjenek.

AZ ARAD MEGYEI MÚZEUM

Enescu tér 1 szám, telefon 1-64-99

Hétfő kivételével naponta nyitva van 11—19 óra között. Csak a művészi galériát lehet megtekinteni. Beléptidíj felnőttek részére 1 lej, tanulók, egyetemisták, katonák részére 0.50 lei.

IDŐJÁRÁS

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: ma, december 1-én általában enyhe idő. Változó mennyiségű felhőzet és helyenként, főleg a domb- és hegyvidékeken — kisebb eső lehetséges Mérsékelt, időközönként megélénkülő déli, délnyugati szél. A hőmérséklet lassan emelkedik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2 és plusz 2, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 8 és 13 fok között váltakozik.

Várható időjárás december 2-án és 3-án: változóra forduló idő felhős égbolttal és helyi esővel. A hőmérséklet alig változik.

Új áruházak

Szép ajándékot kap megyénk számos helysége, december első felében. Értesüléseink szerint Moneasan egy modern áruházat adnak át. Kürtösön emeletes nagyáruház nyitja meg kapuját, ahol bútorüzlet (no lám, a vidéki városok túltesznek a megye székhelyén, ahol ilyesmi nincs), készruha, kötszövöttholmi stb. rajonok lesznek. Ugyszintén decemberben Şirián egy modern vendéglőt — borpincével — adnak át.

Az idén a Fogyasztási Szövetkezetek Megyei Szövetsége közel 78 üzlettel bővítette szolgáltatási hálózatát. Ilyen helyiségek nyíltak Chişineu Crişen, Szentannán, Pankotán, Varsándon stb. Decemberben a Halmágy községhez tartozó Tîrnoviţán nyitnak egy kerémia műhelyt. Közismert ennek a vidéknek a kerámiája. Ezt akarják továbbfejleszteni.

Aki játszik, az nyer!

Három lej egy zárt sorsjegy, de sohasem tudni, mi van benne. Boritékos sorsjegyet vett Haica Petru, Rediş Savim mondorlaki, illetve olari-i lakosok, s 5—5 ezer lejt nyertek. Traian Simion szintén mondorlaki lakosnak egy aragázbödönnel kedveskedett Fortuna.

December. Az év utolsó hónapja és a meglepetések hónapja. Ajándékozunk szeretteinknek. Mit? Hát... erre nem a legkönnyebb válaszolni. Mindenesetre egy szép könyv minden korosztálynak örömet szerez. Ajánljuk Kányádi Sándor: Fától fáig; Kántor Lajos: Utazás a gyökerek körül; Túry Zoltán: A második asszony (novellák); Illyés Gyula: Petőfi Sándor; Fănuş Neagu: És kiáltott az angyal című köteteit, valamint a Téka sorozatban megjelent Gondolatok a könyvről gyűjteményt és a világirodalom egyik nagy művét a finn népi eposzt a Kalevalát.

ITTHON

■ A szebeni Independenta üzem leszállította a szovjet rendelésre készült földalatti folyékonygáz-tartályok utolsó részletét. A vállalat ezáltal több mint egy hónappal határidő előtt teljesítette exporttervét.

Az Independenta üzem ebben az évben számos vegyipari és kohászati berendezést állított elő a hazánkban épülő új létesítmények, valamint több mint tíz ország számára. Az üzem egyre szélesebb körű exporttevékenységet fejt ki, s idén 52 százalékkal több berendezést szállított külföldi megrendelésre, mint az elmúlt évben.

Hasonló sikert ért el a kiskapusi színesfém-kohászati üzem kollektívája is, amely az előirányzottnál kétszer több terméket szállított külföldi megrendelőknek.

■ A Fogarasi Vegyikombinátban 35 nappal határidő előtt üzembe helyezték a második anilinberendezést. A kivitelezési határidő lecsökkentése lehetővé teszi, hogy az üzem munkaközössége terven felül 160 tonna anilint állítson elő. Megjegyzendő, hogy a festékipar alapanyagát előállító berendezések a fogarasi kombinátban készültek.

Ugyancsak a kombinát keretében 36 nappal határidő előtt megkezdte termelését a bányaipari robbanóanyagokat előállító részleg is.

■ Tegnap a Mureş vendéglőben rendezett konyhaművészeti kiállítás a Közéletmezési Trösztnovemberi akciójának utolsó aktusa volt. A konyhaművészeti hónap keretében a municípiumban 22 kiállítást, 14 vacsorát rendeztek. Most a végén elmondhatjuk, hogy az előző évekhez viszonyítva jobban sikerült. Reméljük, a hónap keretében megkóstolt újdonságokkal ezután gyakran találkozunk az éttermekben.

Az Aradi Pedagógusok Házának hét végi akcióterve gazdag és érdekes programot ígér. Például, ma 16.00 órakor, Găvănescu Eduard tanár előadást tart a tanítóknak Az aradiak harca az egyesülésért címmel. Holnap a biológia- és földrajztanárok tartanak tudományos ülésszakot Lippán, míg Nagylakon a nyelvtan tanárok találkoznak hasonló ülésszakon. A hét utolsó napján dokumentációs jellegű kirándulást szerveznek Arad—Déva—Hunyad—Sziméria útvonalon.

POSTALÁDA

Kalmár József, Olari. Még ez év júniusában adott be kérést az ottani termelőszövetkezet vezető tanácsához — írja levelében — de a választ mindmáig elodázták. Az ügy sürgős tisztázása végett átiratot küldtünk az Olari Községi Néptanács végrehajtó bizottságához. Ahogy választ kapunk, értesítjük.

Mészáros László, Arad. „Éjszakai riport"-ját közöljük. Újabb írásait várjuk.

Jázbinszky Anna, Arad. Írja: vasalót szeretne venni. Válaszoljuk: most raktárban sincs. Igérték: jövő héten lesz.

S. I.

Két amerikai turista megáll Párizsban a Notre Dame előtt.

— Tudod mit, Joe? — szólal meg egyikük. — Te megnézed belülről, én meg kívülről. Így hamarabb végzünk.

Mi kerül az üzletek polcaira az Ajándékok Hónapjában?

Arról már írtunk, hogy kereskedelmi szervezeteink milyen intézkedéseket foganatosítottak az Ajándékok Hónapjának minél körültekintőbb előkészítése érdekében. Ezuttal arról faggattuk Stana Teodort, az ICRTI textil- és lábbeli nagykereskedelmi vállalat kereskedelmi igazgatóját és Creţa Miloş az Alimentara HKSZ kereskedelmi osztályának főnökét: milyen új áru kerül az üzletek polcaira, milyen újdonságok várják a vevőket az év utolsó hónapjában, amikor mindenki a vásárlás lázában járja a boltokat.

Stana Teodor kereskedelmi igazgató válasza:

— Az utóbbi időben fokozott erőfeszítéseket tettünk meglévő árukészletünk felfrissítéséért, a szezoncikkek beszerzésére. Az újdonságokból már most, december első napjaiban jelentős mennyiségeket adunk ki az üzleteknek. Ebben az esztendőben is a számadatok bizonyára sokkal többet mondanak az egyszerű szavaknál. Kiadunk mintegy 600 darab mohair férfisálat, több mint tízezer pár női és férfi szupraelasztikus harisnyát, szebbnél szebb műszálas gyermekblúzokat és -pulóvereket (ezer darabot), ugyanígy felnőttek számára is szintén ezer darabot, finom női relon fehérneműt nagy mennyiségben (3000 darab), különféle szupraelasztikus gyermek- (2000 darab) és női (1000 darab) holmit; 500 darab női szuprapantallót, női és férfi konfekcióárut bő választékban, női és férfi Romarta és Guban lábbelit, női lakkcsizmát stb. Áruszakértőink állandóan úton vannak. A cél: új áruval gazdagítani készletünket.

Creţa Miloş, az Alimentara HKSZ kereskedelmi osztályának vezetője elmondta:

— Az Ajándékok Hónapjára mi is felkészültünk. A tavalyi 1100 ajándékcsomag helyett idén 1800-at készítünk. Egy-egy csomag tartalma valamilyen finomabb kal, nápolyi, csomagolt keksz, dzsem, cukorka, csokoládé. Ebben a hónapban várjuk nagyobb mennyiségű narancs (egy vagonnyi tétel már útban van) grapefruit, mazsola érkezését. A citromellátás is normalizálódni fog. Jelentős mennyiségű szaloncukrot (egyszerű és csokoládészalont) bocsátunk a vevők rendelkezésére. Az ünnepi asztalról nem hiányozhatnak a finomabb halak sem. Ebben a vonatkozásban hadd említsem meg azt a 10 ezer üveg Murfatlart (1 literes üvegek), amit a Murfatlar állami mezőgazdasági vállalattól szereztünk be.

...Ennek az előzetesnek a szellemében továbbra is rendszeresen tájékoztatjuk olvasóinkat a kereskedelem újdonságairól, az Ajándékok Hónapjának meglepetéseiről.

B K.

Eltemették Victor Eftimiu akadémikust

Csütörtökön eltemették Victor Eftimiu akadémikust, az Írószövetség tiszteletbeli elnökét, a román irodalom jeles képviselőjét, számos értékes költemény, színdarab és prózai mű íróját.

A ravatal körül koszorút helyeztek el az Államtanács, a Minisztertanács, Románia Szocialista Köztársaság Akadémiája, az Írószövetség és más alkotási szövetségek, színházi intézmények, kiadóvállalatok részéről.

Koszorút helyeztek el továbbá Albánia NK Minisztertanácsa, az Albán Írók és Művészek Egyesülete, a Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Albán Bizottsága, Albánia NK bukaresti-i nagykövetsége részéről.

Az aula fekete drapériás hátterében az író gyaszkeretes arcképe volt látható. Vörös bársonypárnán azok a román és külföldi érdemrendek és érdemérmek sorakoztak, amelyekkel Victor Eftimiu akadémikust irodalmi-művészeti munkásságáért tüntették ki.

A gyaszgyűlésen az Akadémia Elnöksége, valamint irodalmi és művészeti osztálya nevében Al. Philippide akadémikus mondott beszédet. A szónok egyebek között hangsúlyozta: Eltávozott közülünk egy olyan író, aki nagyszerűen egyesítette magában az irodalmi munkásságot alkotó és kiteljesítő összes tulajdonságokat. Victor Eftimiu több mint 60 esztendőn át művelte az összes irodalmi műfajokat és válfajokat, költő, drámaíró, regényíró, elbeszélő, memoáríró és esszéíró volt egyszemélyben. Már kezdettől fogva uralta a legszebb és legváltozatosabb kifejező eszközöket, gazdag spontán talentum és hallatlan művészi intelligencia volt. Költészete drámai és vigjátékai, elbeszélései számára megtalálta a legmegfelelőbb formákat, páratlan irodalmi ízléssel rendelkezett, a műalkotás szerkezeti felépítésének és a részletek tartalmasságának jeles mestere volt. Tehetségének fő jellemzője volt a ragyogó, de a tartalomnak, a mondanivalónak szigorúan megfelelő kifejezésforma. A Spovedanii című emlékezéskötetének elején írta: „Azért jöttem a világra, hogy örömet és szépséget hozzak magammal". És szavának állott. Ugyanilyen joggal mondhatta volna: Velem, kedves olvasó, soha sem fogsz unatkozni.

Ezután Dumitru Ghişe, a Szocialista Művelődési és Nevelési Tanács alelnöke vett utolsó búcsút az elhunyttól. Victor Eftimiu — mondotta — mindig szoros kapcsolatban állt a nép problémáival, harcával és haladástörekvéseivel. Egész életében és munkásságában harcos volt humanista, hazafias és demokrata értelmiségi, hatalmas és eleven egyéniség, hiven szolgálta a népnek szentelt haladó művészetet.

Beszédet mondtak még Constantin Chiriţă és Radu Boureanu írók, valamint Radu Popescu irodalomkritikus.

Az elhunytat a Belu temetőben helyezték örök nyugalomra.

(Agerpres)

Megjelent

A Munca de partid 15. száma

Megjelent a Munca de partid 1972. évi 15. száma. A folyóirat Sărbătorirea a 25 de ani de la Proclamarea Republicii összefoglaló cím alatt cikksorozatot közöl a pártszervek és -szervezetek növekvő szerepéről a nagy gazdasági feladatok teljesítésében és ismerteti, hogyan készítette elő az RKP a politikai hatalom átvételét és a szocialista forradalomra való áttérést.

A folyóiratnak a politikai-nevelő munkával foglalkozó fejezete kommentárokat közöl a kommunista életmód és munka, a szocialista etika és méltányosság normáinak tervezetére és a szocialista öntudat alakítására vonatkozóan.

A folyóirat több anyagban foglalkozik a pártoktatással és a belső pártélet erősödésével, több jegyzetet és tájékoztatót közöl.

A Lumea 49. száma

Megjelent a Lumea külpolitikai hetilap legújabb, 49. száma.

A folyóirat több anyagot közöl azokról a román akciókról és kezdeményezésekről, amelyek hozzá kívánnak járulni kontinensünk biztonságának megvalósításához és az összeurópai konferencia előkészítéséhez.

Egy New York-i tudósítás beszámol arról, milyen széles visszhangot keltett az ENSZ-közgyűlésben egyhangúlag jóváhagyott román kezdeményezés az Egyesült Nemzetek Szervezete nemzetközi szerepének növeléséről.

A Lumea kizárólagos joggal közli Jaksa Petricsnek, Jugoszlávia ideiglenes szövetségi külügyminiszterének és Fajdon Annino Kavalieratosznak, Görögország helyettes külügyminiszterének az interjúját.

A Föld körül című rovat a Harc Velencéért című jegyzetet közli.

TELEX

Küldöttünk felszólalása a Kereskedelmi Fejlesztési Bizottság ülésszakán

GENF (Agerpres).

A genfi Nemzetek Palotájában megkezdődött az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága egyik legfőbb szervének, a Kereskedelmi Fejlesztési Bizottságnak a 26. ülésszaka. A bizottság figyelmének homlokterében a különböző társadalmi-gazdasági rendszerű európai országok közötti gazdasági csere fejlesztése áll.

Victor Aldea román küldött felszólalásában utalt kontinensünk politikai légkörének javulására és az európai biztonsági konferencia előkészületeire, s ezzel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a bizottságnak fokozottabb erőfeszítéseket kell tennie gyakorlati javaslatok kidolgozására az európai országok közötti kereskedelem akadályainak elhárítása céljából.

Ugyanakkor a román képviselő rámutatott, hogy az Európa-közi kereskedelem könnyítése céljából megkülönböztetés nélkül alkalmazni kell a vámkedvezmények általános rendszerét az összes fejlődő országok javára, függetlenül társadalmi-politikai rendszerüktől és az övezettől, amelyhez tartoznak.

A párizsi Vietnam-konferencia 168. ülése

PÁRIZS (Agerpres).

A VNA hírügynökség jelentése szerint november 30-án, csütörtökön, a párizsi Vietnam-konferencia 168. ülésén Vietnam DK és a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány küldöttségének vezetője követelte, hogy az Egyesült Államok haladéktalanul írja alá a vietnami békére vonatkozó megállapodásokat, abban a formában, ahogyan októberben megegyeztek. Nguyen Thi Binh, Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának külügyminisztere követelte, hogy azonnal mondjon le Thieu, a saigoni rendszer vezetője, aki a békemegállapodások megtorpedózására tesz kísérleteket.

Az értekezlet következő ülését december 7-én, csütörtökön tartják.

A hollandiai általános választások eredménye

HÁGA (Agerpres).

Szerdán lezajlottak Hollandiában az előrehozott általános választások, amelyekre az ez év júliusában kirobbant kormányválság miatt került sor.

A képviselőház 150 mandátumára 20 politikai párt képviseletében 211 jelölt pályázott. A 8,8 millió választó közül 82,9 százalék jelent meg az urnák előtt. A választók 10 százaléka 18 és 21 év közötti fiatal volt, aki először szavazott.

Az új képviselőházban 14 politikai párt van képviselve. A választások végleges eredményei szerint a szavazásból a Holland Munkapárt (szocialista) került ki győztesen, 43 mandátummal az előző 39-cel szemben. Jelentősen előretört a liberális beállítottságú Szabadság és Demokrácia Néppártja, amely 16-ról 22-re gyarapította mandátumai számát. A Katolikus Politikai Párt 2-ről 7-re a Forradalomellenes Párt (mérsékelt protestánsok) 13-ról 14-re, a Kommunista Párt pedig 6-ról 7-re növelte mandátumai számát.

Súlyos vereséget szenvedett a választásokon a Katolikus Néppárt, amely 8 helyet vesztett és 35 helyett csak 25 képviselője lesz, s a 66-os Demokraták Pártja (mérsékelt radikálisok) amely 5 mandátumot vesztett (11 helyett 6 mandátuma lesz).

A választások eredménye lehetetlenné teszi a Barend Biesheuvel vezette volt kormánykoalíció felújítását. A régi koalícióban részt vevő három politikai alakulat — a Katolikus Néppárt, a Forradalomellenes Párt és a Történelmi Kereszténypárt — a képviselőház 150 mandátumából csak 70-nel rendelkezik. A holland politikai erők szétforgácsolódása következtében rendkívül nehéz lesz egy parlamenti stabilitással rendelkező kormányt alakítani. Gyakorlatilag egyetlen párt sem alakíthat önálló kormányt. Éppen ezért előrelátható, hogy az új holland kormány megalakítása igen nehéz lesz és hosszú időt vesz igénybe.

Keresztúton az Onassis-császárság

Ingadozik az ismert görög hajótulajdonos Arisztotelesz Onassis császársága. Legalábbis így vélekedik róla a New York Times, amely öreg kalóz jelzővel becézi, de hozzáfűzi, hogy intimebb barátai, akik számára ő csak Ari vagy Aro. Skilapszo-nak vagyis cápának nevezik. E gúnynevek egyrészt onnan származnak, hogy a pénzember fő tevékenységi területe a hajókereskedelem, másrészt onnan, hogy lelkiismeretfurdalás nélkül talta föl a megszorult üzleteleket.

A világ egyik legnagyobb konszernje fölött uralkodó mágnás már nem élvezheti csendben vakációit Cristina nevű tényvüzően berendezett yachtján, vagy a Skorpió szigetén lévő birtokán. A konszern Monte Carlo-i központjában működő komputer, amely aprólékos pontossággal számolja a hatalmas kereskedelmi hálózat napi bevételét, megállapította, hogy az utóbbi hónapokban Onassis egy napi jövedelme háromszor kisebb, mint két évvel ezelőtt. Ugy látszik, eljött az idő, amikor vetélytársainak foga lett élesebb.

A közepes tonnasúlyú kőolajszállítók krizise

Onassis karrierjéről elég sokat beszéltek, főleg az 1968-as évben, amikor feleségül vette Jacqueline Kennedyt, az USA volt elnökének özvegyét. Császárságának tartozékai vizi- és légi szállítási eszközök, bankok, vállalatok, turisztikai társaságok, kaszinók. Mintegy tizezer alkalmazottat foglalkoztat.

1931-ben a kapitalista válság évében tört be először a világpiacra. Aránylag szerény összegért, 120 ezer dollárért megvásárolta a csődbe jutott Canadian National Steampship Company Társaság hat hajóját. Ezt követte a többi akciója, beleértve az adócsalást is. (Panamában, Libériában, Monacoban szerepelnek a cégtáblái csakhogy kivonja magát az adófizetés alól). Ezek a módszerek első helyre juttatták a hajógyárosok között. Szállító flottáit (4,3 millió tonna súlyúak, elsősorban a kőolajszállítókat), csak a Shell Esso (Standard Oil) és a B P (Brittish Petroleum) haladja túl tonnasúlyban.

De mai nehézségei éppen abból a körülményből fakadnak, hogy vagyonában a szállítóhajók foglalják el a fő helyet. A megnövekedett kőolajfogyasztás, a szállító társaságok nagy bevételei megnehezítették a versenyt. Nagyobb cápák tüntek föl a láthatáron. A kőolajkonszernek már saját hajóikkal igyekeznek elvégezni a szállítást. A fekete arany szállítására hatalmas hajók épülnek, amelyek kiszorítják a kis- és közepes méretüeket. Egyébként a világpiacon jelenleg elég sok kőolajszállító áll munka nélkül, köztük Onassis hat hajója, amelyek szinte állandóan megrendelés nélkül horgonyoznak. Onassis ma 13 dollárral kevesebbet vételez be egy-egy tonna kőolaj szállításánál, mint 1970 végén.

Mindent egy lapra

Nem mondhatjuk, hogy az öreg Arit mindez váratlanul érte. 1966-ban a La Seyne (Franciaország) hajógyár csődje után, amellyel Onassisnak sok ügye volt, értekezletre hívta össze Genfbe konszernjének igazgatóit, és ott arra a következtetésre jutottak, hogy a befektetéseket más tevékenységi területekre kell terelni.

Az elmúlt években úgy hírlett, hogy mintegy 400 millió dollárt fektettek be a görögországi ipari komplexumba, amelyben a főszerepet ismét a kőolaj játszaná. De Görögország nagyon kicsi Onassis részére — hangsúlyozta annak idején a L'express folyóirat. Ezután számos szerződést ajánlott föl Alaszkában és a Perzsiai öbölben, majd a Dél-Afrikai Köztársaságban tett utazás során beruházásokat eszközölt platina arany és réz lelőhelyek kibányászására.

De az utóbbi kombinációk nem sok sikerrel jártak. A görög kormánnyal kötött szerződését felbontották. Alaszkában az amerikai társaságok kiszorítottak minden vetélytársat. A Dél-Afrikai Köztársasághoz fűzött reményeinek megvalósulása még igen kezdeti stádiumban van. Most tárgyalásokat folytat a bilbaoi Senet Tecica Industriale y Naval spanyol hajógyárral, hat 165 000 tonnás hajó építésére, amelyek csepptolyósított gázokat szállítanak. Ez a „nagy cápa" legnagyobb próbálkozása a költségek fedezésére. Onassis minden vagyonát mérlegre teszi — írja a New York Times.

Vagy, mint a monte carlói kaszinó egyik krupiéja mondaná — melynek társtulajdonosa Onassis —, mindent föltesz egy lapra. Espedia első szerelmének a hajókereskedelemnek a lapjára, amely már annyi súlyos kiábrándulást hozott számára, sőt bukását is előrejelzi.

Ş. GALERIU

(Megjelent az Informaţia Bucureştiului című lapban).

Apollo—17

Megkezdődött a visszaszámolás

CAPE KENNEDY (Agerpres).

A Cape Kennedy űrkutatási központban csütörtök reggel 8.30 órakor (bucureşti-i idő szerint 15.30 óra) megkezdték a visszaszámlálást, ami december 6-án, szerdán 21.53 órakor (bucureşti-i idő szerint december 7-én 4.53 órakor) ér véget, az Apollo—17 űrhajó fellövésével egyidejűleg. Az űrhajósok befejezték edzési programjukat. Mint ismeretes, az Apollo-program keretében ez lesz az utolsó holdexpedíció.

A kőolajkitermelés bronzérmese

RYAD (Agerpres).

Szaud-Arábia a kőolajkitermelésben — az 1971. évi 1740.8 millió barellel — világviszonylatban jelenleg a harmadik helyen áll — mutat rá a Szaud-Arábia-i Monetáris Hivatal beszámolója. A kőolajexportból származó jövedelem a múlt évben elérte az 1944,9 millió dollárt.

NEMZETKÖZI ÉLET

HELSINKI

Az összeurópai biztonsági és együttműködési konferenciát előkészítő tanácskozások lebonyolításának ügyrendi szabályai

HELSINKI. — Dumitru Tinu, az Agerpres különtudósítója jelenti:

A helsinki sokoldalú tanácskozás részvevői a csütörtök délelőtti ülésen közös egyetértéssel elfogadták az összeurópai biztonsági és együttműködési konferenciát előkészítő tanácskozások lebonyolításának ügyrendi szabályait.

A részvevők megegyeztek, hogy a tanácskozásokat a következő módon folytatják:

„1. — Minden állam az egyenlő szuverenitás alapján független országként és a teljes egyenlőség feltételei mellett vesz részt a tanácskozásokon. A tanácskozások a katonai szövetségeken kívül folynak.

2. — Minden egyes részt vevő államnak egy képviselőhöz van joga, s ez a Helsinkiben akkreditált képviseletének vezetője ha van ilyen képviselete. Azok a részvevők, amelyeknek nincs Helsinkiben képviseletük, kijelölhetnek egy képviselőt a tanácskozásokra. A diplomáciai képviseletek vezetői (a képviselők) közlik az ügyvezető (technikai) titkárral azoknak a jelenlévő többi tisztviselőknek a nevét és tisztségét, akik nevükben beszélhetnek vagy távollétük esetén részt vehetnek a tanácskozáson.

3 — Az elnököt közös egyetértéssel választják meg. Abban az esetben, ha az elnök nem gyakorolhatja tisztségét, az elnökséget egy-egy ülésen a képviseletek vezetői biztosítják ábécé sorrendben, kezdve egy sorshúzással kijelölt betűvel. Ha az elnöknek végleg le kellene mondania tisztségéről, közös megegyezéssel új elnököt kell választani.

4. — A tanácskozás technikai szolgálatairól Finnország kormánya gondoskodik. Ezek a szolgálatok az ügyvezető (technikai) titkár vezetése alatt állnak.

5. — A határozatokat közös megegyezéssel fogadják el. A közös megegyezés akkor áll fenn, ha egyetlen képviselő sem emel kifogást, amelyet az illető határozat elfogadásának akadályaként jelöl meg.

6. — Közös megegyezéssel munkacsoportok létesíthetők bizonyos feladatok teljesítésére. Minden részvevő államnak joga van képviseltetni magát ezekben a munkacsoportokban. A csoport elnökségét körforgással biztosítják a később megállapítandó gyakorlati módozatoknak megfelelően.

7. — A vitákról nem készítenek hivatalos jegyzőkönyveket. A határozattervezeteket és a módosító javaslatok tervezeteit valamely képviselő kérésére írásban osztják szét a részvevők között.

Az elfogadott határozatok szövegét kinyomtatják és szétosztják. A részvevők követelhetik, hogy az általuk kifejezett fenntartásokat vagy az egyes határozatokra vonatkozó értelmező nyilatkozataikat tegyék közzé és osszák szét. Ezeket a nyilatkozatokat írásban kell közölni az elnökkel.

8. — Minden összejövetel zárt jelleqű, kivéve azt az esetet, amikor előzetes megállapodással másképpen döntenek. A tanácskozásokon csak a képviselők és a részvevő államok képviseleteinek más tagja vehet részt.

9 — Közös megegyezéssel állapítandó meg, hogy közzé kell-e tenni egyes dokumentumokat vagy közleményeket a munkálatok lefolyásáról, és amennyiben ez fennáll, le kell szögezni ennek módozatait.

10. — A jelen ügyrendi szabályokat közös egyetértéssel fogadják el. Elfogadás után csakis közös egyetértéssel módosíthatók".

★

A szöveg elfogadása után tartott általános vitában felszólalt Norvégia, Belgium Svédország, Anglia, Jugoszlávia és Dánia képviselője.

Csütörtökön Budapesten aláírták a román—magyar kulturális és tudományos együttműködési egyezmény 1973—1974-es alkalmazási tervét. A terv értelmében tovább fejlődnek és mélyülnek a kulturális, valamint a tudományos kapcsolatok a két ország között.

A Telex rovatot és a VIII. oldalt FRISS PANIÁN IVÁN szerkesztette

ENSZ

Küldöttünk felszólalása a gyarmatügyi bizottságban

EGYESÜLT NEMZETEK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti:

A közgyűlés gyarmatügyi bizottsága megvitatja, hogyan alkalmazzák a dekolonizációs nyilatkozatot a világszervezet szakosított intézményei és a társult nemzetközi szervek. A vita célja fokozni a tagállamok erőfeszítéseit a néhány éve pangó dekolonizációs folyamat fellendítése érdekében.

„Az Egyesült Nemzetek Szervezete mint a népek szabadságának védelmezője nagyobb mértékben hozzájárulhat és hozzá is kell hogy járuljon e folyamat meggyorsításához" — hangsúlyozta a vita során Emilian Manciur román nagykövet. A nemzeti felszabadítási harc törvényességének elismerésével jogi alap jött létre ahhoz, hogy a gyarmati népek maradéktalan támogatást kaphassanak a nemzetközi közösségtől — mutatott rá a román küldött, majd kiemelte, az összes államoknak, az Egyesült Nemzeteknek felelősségteljes feladata és kötelessége következetesen támogatni nemcsak erkölcsileg és politikailag, hanem anyagilag is a gyarmati iga felszámolásáért küzdő népeket. E felelősség és kötelezettségek az ENSZ-Alapokmányból és a közgyűlési, valamint biztonsági tanácsi határozatokból fakadnak, és egyformán vonatkoznak — természetesen a hatáskörökön belül — az ENSZ szakosított intézményeire és szerveire.

Románia véleménye szerint — folytatta hazánk képviselője — a gyarmati népeknek nyújtott segítség vegye tekintetbe a nemzeti felszabadítási mozgalmak reális szükségleteit, a területük felszabadítására, gazdaságuk helyreállítására, valamint az egészségügyi és az oktatási helyzet javítására irányuló törekvéseiket. Úgy véljük, nagyobb figyelmet kell szentelnünk annak a felhívásnak, amelyet a nemzeti felszabadítási mozgalmaknak a bizottságban megfigyelőként részt vevő képviselői intézték az ENSZ-hez és szakosított intézményeihez, rámutatva a harctereken és a felszabadított övezetekben eléjük tornyosuló nehézségekre a dekolonizáció és az önrendelkezés gyorsabb megvalósítását szolgáló hatékonyabb segítséggel kapcsolatosan.

A román küldött kijelentette, hogy határozottabb intézkedéseket kell tenni a gyarmati országok és népek függetlenségének megadására vonatkozó nyilatkozat haladéktalan alkalmazása céljából, majd szorgalmazta, hogy az ENSZ szakosított intézményei és többi szerve vegye fel a kapcsolatot a nemzeti felszabadító mozgalmakkal és dolgozzon ki sürgős programokat a felszabadított övezetek lakosságának, valamint a hadműveletek és a gyarmatosítók megtorlása miatt a szomszédos országokba menekült lakosságnak a megsegítésére. Ugyanakkor intézkedéseket kell tenni, hogy az ENSZ szakosított intézményei és társult szervei szüntessenek meg mindennemű együttműködést a gyarmati hatalmak kormányaival mindaddig, míg fel nem hagynak a más népek leigázására irányuló politikájukkal.

Megkezdődött a közel-keleti helyzet vitája

NEW YORK (Agerpres).

Mint már jelentettük, az ENSZ-közgyűlés plénuma megkezdte a közel-keleti helyzet vitáját.

Mohamed Hasszan El Zayyat egyiptomi külügyminiszter, az első felszólaló ismertette kormánya álláspontját a konfliktus rendezése ügyében. Egyebek között kijelentette: „A közel-keleti igazi békét csakis az ENSZ-Alapokmány alapelveinek alkalmazásával lehet megteremteni, amint azt szervezetünk határozatai is leszögezik". Tartsák tiszteletben az államok baráti kapcsolataira és együttműködésére vonatkozó nemzetközi jogelvek nyilatkozatát — szorgalmazta az egyiptomi küldött, s hozzáfűzte, hogy egyetlen állam területe sem kerülhet az Alapokmány előírásaival ellentétes erőszak használatából fakadó katonai megszállás alá és hogy nem szabad elismerni az erőszak vagy az erőszakkal való fenyegetőzés útján történő területszerzést.

Yosef Tekoah, Izrael állandó ENSZ-megbízottja megerősítette kormánya álláspontját a közel-keleti konfliktus rendezése ügyében, s hangoztatta, hogy „az érdekelt feleknek az igazságos és tartós béke jegyében megegyezésre kell jutniuk". Mint hozzáfűzte, az izraeli kormány hajlandó minden előzetes feltétel nélkül béketárgyalásokat kezdeni. Az arab országok ezt az álláspontot köztudomásúlag elutasítják, nem hajlandók tárgyalni addig, amíg területük egy része izraeli megszállás alatt áll.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Egy New York-i árverésen 13 000 dollárért kelt el George Washington egykori elnök 1787-ből származó autogramm-levele, míg Albert Einstein egyik kéziratsorozata mindössze 12 500 dollárért, Mark Twain 14 levele pedig 5 500 dollárért cserélt gazdát.

■

A Fülöp-szigeti alkotmányozó gyűlés 271 szavazattal 14 ellenében elfogadta az új alkotmányt. Az alkotmány értelmében Ferdinand Marcos elnököt meghatározatlan időre az ideiglenes kormány élére nevezték ki. Az új alkotmányt 1973. január 15-én népszavazás alá bocsátják.

■

Strasbourgban megkezdődött a nyugat-európai kriminológiai kutatóintézetek igazgatóinak 9. konferenciája, ahol a részvevők megvizsgálják a társadalomellenes cselekedetek hatékony leküzdésének módozatait.

René Pleven, Franciaország igazságügyminisztere hangsúlyozta, hogy véleménye szerint a bűnözés terjedésének egyik fő oka az, hogy a nagyvárosokban tömörült emberek térhiányban szenvednek, túlzsúfoltak ezek a városok. A francia miniszter többek között rámutatott, hogy harcolni kell az összes olyan tévé-adások és filmek ellen, amelyek az erőszakot dicsőítik és bűnözésre bujtogatnak.

■

Kérdéses a délkelet-ázsiai katonai szövetség jövője — írja az új-zélandi választások eredménye kapcsán az angol Guardian. Ha a jövő heti ausztráliai választásokon is az ellenzék győz, komolyan megingott a szerződés politikai alapja, sőt lehet — írja a lap —, hogy a két ország összefog a regionális katonai szerződés felszámolásáért.

Mint ismeretes, a paktumot a brit kormány kezdeményezte délkelet-ázsiai katonai jelenlétének biztosításáért; tagjai: Anglia, Ausztrália, Új-Zéland, Szingapur és Malaysia.

■

Amint Ronald Ziegler, a Fehér Ház szóvivője közölte, Nixon elnök úgy döntött, hogy William Rogers külügyminiszter továbbra is megtartja tárcáját a kormányban, helyettese pedig Kenneth Rush lesz, aki eddig helyettes honvédelmi miniszter volt. A szóvivő bejelentette William Casey kinevezését a külügyminiszter gazdaságügyi helyettesévé; ezt a funkciót most létesítették. William Porter, aki a párizsi négyes Vietnam-konferencián az USA delegációját vezette, átveszi a külügyminiszter politikai kérdésekkel foglalkozó helyettesének tisztségét.

■

A Helsinkiben kiadott hivatalos közlemény szerint Finnország és Németország Szövetségi Köztársasága befejezte a diplomáciai kapcsolatok felvételére vonatkozó megbeszéléseket. A két küldöttség, amelyet Paul Gustafsson, illetve Detlev Scheel nagykövet vezetett, kormánya elé terjeszti konklúzióit.

Finnország az elmúlt héten hivatalos formában független államként ismerte el a Német Demokratikus Köztársaságot és Németország Szövetségi Köztársaságát. Az NDK diplomáciai elismeréséről folytatott megbeszélések már előbb befejeződtek.

■

A BTA hírügynökség jelentése szerint Todor Zsivkov, a Bolgár KP KB első titkára szerdán fogadta Luis Corvalant, a Chilei KP főtitkárát, aki látogatást tesz Szófiában.

■

A négynapos hivatalos látogatásra Mexikóba indult Salvador Allende chilei államfő Limában megszakította útját, és rövid megbeszélést tartott Juan Velasco Alvarado perui elnökkel.

Moszkvában befejezte munkáját a Nemzetközi Űrtávközlési Szervezet (Interszputnik) tanácsának első ülésszaka. Az ülésszakon a tagállamok: Bulgária, Csehszlovákia, Kuba, az NDK, Mongólia, Lengyelország, Románia, Magyarország és a Szovjetunió képviselői vettek részt.

Megvitatták az Interszputnik távközlési rendszer kiépítési programjának végrehajtási kérdéseit és szervezeti kérdéseket.

Az ülésszak az együttműködés és a teljes egyetértés szellemében folyt le.

A B—52-es amerikai óriásgépek november 28-án újból bombázták Vietnam Demokratikus Köztársaság több tartományát, számos ember életét kioltva és tetemes anyagi károkat okozva — jelenti a VNA hírügynökség.

Vietnam DK Külügyminisztériumának szóvivője tiltakozó nyilatkozatot tett közzé az újabb támadással kapcsolatban, követelve, hogy az USA azonnal vessen véget a bombázásoknak, s a VDK szuverenitását vagy biztonságát sértő minden más akciónak.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii út 81. szám. Telefon 124-14, 116 92, 150 87, 151-87, 146-94. Kiadóhivatal: 128 34. Nyomda: 120 77. Tip. Arad. 40 168